DNES V ČÍSLE

str. 2
Rozbija Slovensko Európu?

str. 4
Hlavný diplomat EÚ o konci storočia Ameriky

str. 9
2. svetová: Denne zahynulo 173 Čechov a Slovákov

BOJOVNÍK

DVOJTÝŽDENNÍK ANTIFAŠISTOV

Ročník LXV 10. 6. 2020 Cena 0,70 € (0,44 € pre predplatiteľov)

12

Naša anketa

Čoskoro si pripomenieme 79. výročie, ako Nemecko so Slovenskou republikou prepadli ZSSR. Čo myslíte, ospravedlnil sa za to niekto z nášho štátu nielen Rusku, ale aj Bielorusku a Ukrajine, pretože všade tam si vojnová SR plnila spojenecku „povinnosť" s Hitlerom? Lebo napr. predstavitelia Ruska sa Slovensku i Česku ospravedlnili za vstup svojej armády do ČSSR v roku 1968 už dvakrát.
Nebolo by treba tieto morálne ťarchy vyvážiť pri 75. výročí víťazstva nad fašizmom?

Michal Kuchár, tajomník OblV SZPB, Spišská Nová Ves: – Už by bolo načase ospravedlniť sa Rusku, Bielorusku aj Ukrajine za napadnutie z 22. 6. 1941, aj keď podľa môjho názoru spojenectvo s Nemeckom bolo vnútené a takých spojenectiev v našej histórii bolo viac. V žiadnom prípade nesúhlasím s napadnutím týchto krajín a nebyť víťazstva nad fašizmom, náš národ by už ako taký neexistoval, bol by nasilu asimilovaný, laicky povedané ponemčený.

Jozef Petráš, predseda OblV SZPB, Martin: – Vzhľadom na súčasné zahranično-politické postoje nášho štátu vo vzťahu k Rusku by to dnes bolo iba neúprimné pokrytecké gesto.
Vyvážiť tieto morálne ťarchy by bolo určite potrebné, my, antifašisti, by sme to určite privítali a ocenili.

Marian Lukáč, tajomník OblV SZPB, Michalovce: – Sledujem dejiny a ich aspekty aj pri výročiach prepadnutia ZSSR Nemeckom a Slovenskou republikou v júni 1941. Neviem a ani som to nikde nezachytil, aby sa naša republika za to ospravedlnila.
Priznajme si, že aj po 79 rokoch sa situácia v podstate nemení, lebo SR je znova zaťahovaná do agresívnych špinavostí, pričom naši vojaci by mali byť opäť pripravení útočiť, tentoraz na Rusko. Stojíme pri jeho hraniciach a čakáme na pokyny velenia NATO, kedy si zaželá udrieť. Nedávno nejaký náznak o ospravedlnenie sa Rusku síce zaznel, ale či to bolo zo strany bývalého predsedu parlamentu Andreja Danka plnohodnotné ospravedlnenie, to si netrúfam povedať.

(Pokračovanie na str. 3)

Perlička

Verný pes vo Wu-chane

Pri nemocnici Tai-kan vo Wu-chane čakal pes na svojho pána vyše troch mesiacov. Jeho 70-ročný pán však koronavírusu podľahol, napísali noviny Pen-paj. Prijali ho vo februári a po týždni zomrel.

Psík s menom (v preklade) „Malý poklad" bežal za vozidlom záchranky celú cestu a potom ho čakal priamo v nemocnici. Tam sa oň starali pracovníci nemocnice, upratovačky, ale aj majitelia okolitých obchodov.

Príbeh „Malého pokladu" sa stal populárnym na čínskych sociálnych sieťach, kde ho mnohí porovnali s už svetoznámym japonským psíkom Hačikó.

„Wu-chanský Hačikó" absolvoval lekársku prehliadku, pri ktorej sa zistilo, že má okolo sedem rokov a že zdravotne je v poriadku. Zároveň sa preňho hľadala nová rodina.

Podľa TASS

Spomienka na hrdinský čin Jozefa Gabčíka

Na snímke zľava: podpredseda KVV Žilina pplk. v.v. M. Matejkov, K. Hollá a J. Drotár.

Špeciálne sily OS SR, reprezentované žilinským 5. plukom špeciálneho určenia každoročne organizujú na počesť výsadkárov operácie Antropoid Medzinárodný memoriál Jozefa Gabčíka.

Tohoročný sa uskutočnil symbolicky zrýchleným presunom špeciálnych síl, príslušníkov Banskobystrickej Dukly, ktorí sprevádzali olympijského víťaza Mateja Tótha a sympatizantov.

Pred štartom od pamätníka genmjr. in memoriam Jozefa Gabčíka v Poluvsí pri Rajeckých Tepliciach sa uskutočnilo spomienkové stretnutie s pietnym aktom položenia vencov.

Zúčastnili sa ho štátny tajomník MO SR M. Majer, náčelník GŠ OS SR gen. D. Zmeko, vojenskí pridelenci Veľkej Británie, USA, zástupca veľvyslanectva ČR na Slovensku, poslankyňa NR SR M. Kavecká, predsedníčka ŽSK E. Jurinová, primátor Žiliny P. Fabiáne, primátorka Rajeckých Teplíc K. Hollá, zástupcovia samospráv a spolupracujúcich združení. Za SZPB sa na spomienkovom stretnutí zúčastnili podpredseda ústrednej rady Juraj Drotár a delegácia oblastnej organizácie SZPB z L. Mikuláša, vedená predsedom Jánom Martinkom, ktorá má uzavretú dohodu s Klubom vojenských výsadkárov SR.

Operácia Antropoid bola krycím názvom útoku na zástupcu říšskeho protektora Reinharda Heydricha, ktorý bol vykonaný Slovákom Jozefom Gabčíkom a Moravanom Janom Kubišom. Obaja boli na túto úlohu špeciálne vycvičení v Škótsku. Londýnska vláda sa touto najúspešnejšou likvidáciou tretieho najvýznamnejšieho muža nacistického režimu prakticky jednoznačne zapojila do aktívneho protifašistického odboja. Reakciou Veľkej Británie a Francúzska bolo zneuznanie Mníchovskej dohody a uznanie ČSR v jej pôvodných hraniciach.

Páchateľov útoku sa podarilo vypátrať vďaka zrade Čecha Karla Čurdu a údajne aj Slováka Viliama Gerika18. 6. 1942.

(Redakcia Bojovníka sa snaží presvedčiť príbuzného V. Gerika, aby nám o ňom povedal niečo viac.)

– JD – a – JM –, foto Petra Dubeňová ŽSK

Moskva: Prehliadka Víťazstva bude 24. júna

„Nariadujem na počesť 75. výročia Víťazstva vo Veľkej vlasteneckej vojne začať prípravu na vojenskú prehliadku v hlavnom meste Ruska Moskve a v ďalších mestách. Urobíme to 24. júna, v deň, kedy sa v roku 1945 konala legendárna historická prehliadka víťazov, keď po Červenom námestí prešli bojovníci, ktorí sa bili pri Moskve a bránili Leningrad, ktorí bojovali o Stalingrad, osloboditelia Európy, ktorí útokom dobyli Berlín," priniesla v máji Putinove slová RIA Novosti.

Prezident nariadil ministrovi obrany Sergejovi Šojgu vylúčiť akékoľvek riziká pre zdravie účastníkov prehliadky, uviedla TASS.

Ďalej ruský prezident vysvetlil, že rovnako prísne bezpečnostné opatrenia sa nedajú uplatniť pri pochode „Nesmrteľného pluku", ktorého sa zúčastnia „milióny našich občanov, kedy po uliciach našich miest plynie nekončiaci sa ľudský prúd. Tu sa dodržanie vzdialenosti nedá dosiahnuť," povedal a navrhol, aby sa pochod „Nesmrteľného pluku" konal 26. júla, „čo je ďalší deň našej gardovej slávy – Deň vojenského námorníctva".

Podľa ruskej tlače

Čína ide obhajovať výsledky 2. sv. vojny spolu s Ruskom

Minister zahraničia Wan I vyhlásil na každoročnej tlačovej konferencii pripravenosť Číny spoločným úsiliím s Ruskom obhajovať výsledky 2. sv. vojny. Dňa 24. mája správu o tom priniesla RIA Novosti.

Wan I podľa nej taktiež považuje za nevyhnutné upevniť strategickú spoluprácu Ruska a Číny.

– r –

Na zamyslenie: ***Američania nikdy nebudú rozvíjať Ukrajinu. Američania nerozvíjajú nič okrem Ameriky!*** **Sergej Kurgiňan**

ISSN 03223-2018
9 770323 201002 12

Savčenková chce svedčiť

Bývalá poslankyňa Verchovnoj rady Ukrajiny Nadežda Savčenková vyhlásila, že je pripravená svedčiť o tom, čo sa dialo na Ukrajine. Ak to urobí, tak poriadne privrie špinavé ústa aj tým, ktorí si ich na Slovensku obtierali o SZPB a jeho médiá voči naším správam o banderovskej moci na Ukrajine!

„Tieto svedectvá sú niekde uložené, ja som pripravená aj naďalej pravdivo svedčiť o tom, čo sa dialo na Ukrajine tak pre vnútorné vyšetrovanie Ukrajiny ako aj pre vonkajšie vyšetrovanie, pretože svetová korupcia veľmi škodí Ukrajine," povedala v relácii „Nové ruské senzácie" televízie NTV.

Nezabudnime na to, že bývalý prezident P. Porošenko volal N. Savčenkovú do vlády, v roku 2015 jej udelil titul Hrdina Ukrajiny a nazýval ju „symbolom slobody". Časom sa však N. Savčenková stala pre mocných Ukrajiny nepohodlnou, čo sa prejavilo v roku 2018 zbavením ju poslaneckej imunity, vydaním súhlasu na jej zatknutie a v tomto roku aj zatknutím. Vraj z dôvodu, že v parlamente plánovala teroristické činy.

– r –

…postoj slovenskej vlády k USA „rozbíja Európu"

Politický komentátor a vysokoškolský pedagóg Eduard Chmelár si myslí, že aktuálne sa prihlasujeme skôr k „vazalstvu USA" ako k proeurópskej politike.

Upozornil, že po tom, ako Spojené štáty pod vedením Donalda Trumpa vypovedali Zmluvu o likvidácii rakiet krátkeho a stredného doletu, odstúpili od iránskej jadrovej dohody, zrušili účasť na parížskej klimatickej dohode, vystúpili z UNESCO, zmrazili financovanie Svetovej zdravotníckej organizácie, zablokovali rezolúciu BR OSN o globálnom prímerí a pred dvoma mesiacmi začali uvažovať aj o obnovení nukleárnych skúšok po takmer 30 rokoch, zničili ďalší pilier medzinárodnej bezpečnosti, keď ohlásili odstúpenie od Zmluvy o otvorenom nebi.

„Táto zmluva je dôležitým nástrojom medzinárodnej kontroly zbrojenia. Desať štátov EÚ preto prijalo vyhlásenie, že budú zmluvu dodržiavať aj naďalej. Medzi podpismi ministrov zahraničných vecí Belgicka, ČR, Fínska, Francúzska, Holandska, Luxemburska, Nemecka, Španielska, Švédska a Talianska by sme však márne hľadali podpis Slovenska."

HSP, 24. 5. 2020 (výňatok)

Český politológ Petr Robejšek tvrdí…

…že v posledných rokoch bola v rámci EÚ postupne umelo vytvorená predstava o nadradenosti práva Únie nad zákonmi jednotlivých členských štátov.

„Inak povedané: Nemá cenu vzpierať sa Európskej komisii, pretože tá to dá na európsky súd, ktorý rozhodne v jej prospech," uvádza svoju interpretáciu Robejšek. Avšak, ako tvrdí český expert, takáto predstava je v skutočnosti zavádzajúca.

Zlomovým momentom sa podľa Robejška stalo rozhodnutie nemeckého ústavného súdu, ktorý 5. mája stanovil, že jednanie Európskej centrálnej banky je v rozpore s Ústavou Nemecka. Expert zdôraznil, že to bolo vôbec prvýkrát, čo sa Ústavný súd Nemecka postavil proti európskym sudcom.

„Takže nemecký ústavný súd rozhodol, že európski sudcovia nesmú obmedzovať suverenitu berlínskeho parlamentu. Ako teraz chce komisia obmedzovať suverenitu maďarského parlamentu?" pýta sa Robejšek.

HSP/Sputnik, 23. 5. 2020

Experti RE o riziku použitia biologických zbraní

„Po pandémii koronavírusu sa môže zvýšiť riziko použitia biologických zbraní," varujú experti Výboru Rady Európy na boj s terorizmom. Poukazujú na to, že súčasná situácia vyjavila zraniteľnosť modernej spoločnosti pred vírusovými infekciami a ničivý potenciál pandémie.

V správe Deutsche Welle s odvolávkou na portál Funke Mediangruppe sa uvádza, že použitie biologických zbraní extrémistami môže byť veľmi účinné a dokáže uštedriť obrovské straty tak ľuďom, ako aj hospodárstvu. A boli by oveľa väčšie, ako „tradičné" útoky a teroristické činy. „Niektoré extrémistické zoskupenia už experimentovali s podobnými zbraňami," uvádza sa v správe expertov Výboru RE na boj s terorizmom.

Odborníci vyzývajú európske krajiny, aby vypracovali „silnú a koordinovanú odpoveď na tieto možné hrozby". Treba vraj vytvoriť spoločný systém monitoringu, ktorý by napomohol pri mapovaní podozrivých prípadov.

HSP 27. 5. 2020

OSN: Izrael sa musí vzdať hrozby anexie

Izrael sa musí vzdať hrozby anexie palestínskych území, Palestína by mala byť súčinná s blízkovýchodným kvartetom (Rusko, USA, OSN a EÚ), vyhlásil 19. mája na zasadnutí BR OSN špeciálny koordinátor pre Blízky východ Nikolaj Mladenov.

„Izrael sa musí vzdať hrozby anexie, palestínske vedenie sa musí pripojiť k súčinnosti so všetkými členmi kvarteta," povedal.

– r –

Ukrajina je bakteriologická bomba pre susedov

„Ukrajincov Američania využívajú ako pokusnú zver. Takú zmluvu mohol podpísať len okupovaný štát," vyhlásil novinám Vzgljad bývalý expert OSN chemik Igor Nikulin, ktorý takto okomentoval potvrdenie ukrajinského ministerstva zdravotníctva, že na ich území sa stavia osem laboratórií USA.

„Washington sa snaží obísť Konvenciu o zákaze biologických zbraní a prenáša nebezpečné výskumy na územia tretích štátov," povedal bývalý poradca generálneho tajomníka OSN I. Nikulin.

„Podľa dohody ministerstva zdravotníctva Ukrajiny a ministerstva obrany USA Kyjev má len niekoľko povinností. Po prvé, nemá právo zverejňovať dôverné informácie ohľadne týchto laboratórií. Po druhé, odovzdá svoje súbory bakteriálnych kmeňov do USA, čím Američania získajú prístup k štátnym tajomstvám Ukrajiny," vysvetlil expert a zdôraznil, že „fakticky ide o porušenie suverenity, pretože takúto zmluvu môže podpísať len okupovaný štát... Ukrajina je bakteriologickou bombou pre všetky susediace štáty".

Podľa vz.ru, 26. 5. 2020

Čo píšu iní

Ako naše médiá (s)propagovali číslo 1488

Nikdy som netušil, že číslo 1488 je významným symbolom fašistov. Dozvedel som sa to vďaka naším médiám, v tomto prípade najmä RTVS, ktoré v poslednom čase nemali nič lepšie na práci, ako opakovane ma o tom informovať.

Účelom je zrejme oslabiť pozície Kotlebovcov. A robili to tak razantne, že podľa mňa Kotlebovcov skôr spropagovali. Navyše teraz všetci poznáme to „zakázané číslo", naučili nás ho naspamäť.

Blog.pravda.sk, 31. 5. 2020 (výňatok)

Nácko numerológom

Podľa numerológie čísla tvoria základ nášho myslenia. Každé má vlastnú vibráciu a ukrýva v sebe hlboký symbolický a ezoterický význam.

Čím vibrujú hodnoty uvedené na šekoch, ktoré rozdával Marian Kotleba ako župan v Banskej Bystrici vybraným rodinám? Ezoteriky v nich nájdeme pramálo, no symboliky, presnejšie nacistickej symboliky, viac než dosť.

Nejde iba o štvorčíslie 1488, ktoré neofašisti pokladajú za alfu a omegu svojej matematiky, ale vodca ĽS NS rád žongluje aj so sumami 777 či 2028. Základ tvoria iniciálky a dátum narodenia führera alebo heslá, ktoré napríklad používali mládežníci z Hitlerjugend a podľa toho sa neskôr správali: Blut und Ehre (krv a česť). Kotleba sa ani neunúval pri týchto cifrách uvádzať eurá, asi by sa mu viac páčili rišske marky.

Provokatívne šeky spolu s vyjadreniami ďalších z tvrdej gardy dokazujú, ako sa posunuli od vychvaľovania Tisu (kam sa dopracoval niekdajší poslanec za Smer Ján Podmanický), cez ospravedlňovanie ľudáckych zločinov (kam dospeli niektorí historici), až k obdivu nemeckého nacizmu. Tomu sa hovorí vývoj po špirále.

Kotleba si najnovšie robí dobrý deň zo sudcov a svedkov vo svojej kauze. Raz príde na pojednávanie, inokedy nie. Napriek tomu ho Tomáš Taraba, ktorý vystúpil z klubu ĽS NS, naďalej chváli. Považuje ho za seriózneho.

Vraj je kresťanské, keď sa človek vyvíja, iba Milan Mazurek, právoplatne odsúdený za rasistické výroky, robí medzi ostatnými ctihodnými členmi neplechu. Stačilo mu Kotlebovo ubezpečenie, že zhodou okolností vyzbieral akurát trikrát 1 488 eur, ktoré potom venoval sociálne slabším. Aké ľudské…

Ak niekto čosi také tvrdí pred televíznymi kamerami, buď je absolútne naivný a do politiky nech nelezie, alebo klame, až sa hory zelenajú. V takom prípade si Taraba vybral tú správnu profesiu.

Pravda.sk, 28. 5. 2020

Zverstvá nacistov pri Leningrade

Počas Veľkej vlasteneckej vojny nemeckí a fínski okupanti páchali na miestnom obyvateľstve hrozné zverstvá. Psychicky chorých zabíjali, vpichovali im jed a deti likvidovali zhadzovaním im hračiek naplnených výbušninou.

Hovorí sa o tom v archívnych dokumentoch, ktoré boli odtajnené regionálnym oddelením FSB.

Viac: *https://ria.ru/20200528/1572126733.html*

Toto je spravodlivosť! Migranti sú viac ako prezident Zeman?

V marci súd udelil mladej žene podmienku za nenávistný komentár pod fotkou utečencov zadržaných na diaľnici D5 pri Plzni. Žena vyjadrila ľútosť nad tým, že utečencov nikto nezapálil.

Lucia I. bola uznaná vinnou za podnecovanie k nenávisti voči skupine osôb alebo za obmedzovaniu ich práv a slobôd. Za to jej hrozili až tri roky väzenia. Sudca jej nakoniec vymeral šesťmesačný trest so skúšobnou dobou na jeden rok.

Prísne? Áno! Spravodlivé? Ako sa to vezme.

Porovnajme to s druhým prípadom, na ktorý upozorňuje tlačový hovorca českého prezidenta Jiří Ovčáček. Predstaviteľ stredočeskej Jesenice pri Prahe a člen tamojšej ODS Martin Lang sa nechal uniesť. Na Facebooku označil prezidenta Zemana za Hitlera a vykríkol, že „je potrebné toho netvora podrezať ako prestarnutú sviňu".

Čo myslíte, drahí čitatelia, ako súd vyhodnotil Langov výrok? Samosudca posudzujúci prípad rozhodol, že slová o zavraždení prezidenta Českej republiky nie sú trestným činom, ale maximálne priestupkom.

HSP, 27. 5. 2020 (výňatok)

Bol som pri tom, keď sa písali dejiny

Čo sa reálne stane, je jedna vec, ako sa na to spomína, ako sa o tom učí a ako sa okolo toho stavajú politické mýty, je vec druhá, odlišná a často úplne nezávislá.

(Pokračovanie na str. 4)

Česko už má aj nacistický kalendár

Po odstránení sochy maršala ZSSR Ivana Koneva si môžete v Prahe kúpiť trhací kalendár na rok 2021 s osobnosťami 3. ríše s retušovanými dobovými fotografiami na kriedovom papieri.

Rok zahajuje Adolf Hitler, február má Reinharda Heydricha, marec Josepha Goebbelsa, apríl K. H. Franka. No dočkáte sa aj Heinricha Himmlera (júl) a Rudolfa Hessa (október). Nechýba tu ani Josef Mengele (september), ako priekopník vakcinácie proti obrne!

Súkromné nakladateľstvo Naše vojsko vystihlo dokonale situáciu v Českej republike a na trh prichádza s prvou lastovičkou brutálneho povojnového revizionizmu v Európe, s vojnovými zločincami 3. ríše, ktorí boli ako osobnosti oslavovaní v časoch Protektorátu!

Nakladateľstvo Naše vojsko po tom, ako pred časom predávalo hrnčeky s obrázkami nacistov 3. ríše, tentoraz sa vytasilo s ešte väčším šialenstvom. Hoci riaditeľ firmy sa vtedy zahral na obrancu ľudských práv. Vraj hádam nechceme byť ako za socializmu, keď sa to, čo sa nesmelo, škrtalo a zakazovalo. „Dnes sme v demokracii, kde môžeme čokoľvek," zdôrazňoval.

Vyšetrovateľ vtedy prišiel k záveru, že sa nepreukázalo, že by pohnútkou na výrobu a distribúciu morálne diskutabilnej potlače bolo čosi iné ako ekonomický zisk. Až keď protestoval nemecký a izraelský veľvyslanec, ktosi nahlas povedal, že predsa podpora hnutí smerujúcich k potlačeniu práv a slobôd je aj podľa českého zákonníka trestná.

Na situáciu zareagovala aj Únia českých spisovateľov, ktorá uviedla, že „kalendár Nášho vojska (cítite tú ironiu?) s gesichtami vojnových zločincov je len nepatrná špička hnedého ľadovca, ktorý sa sunie stále ešte našou vlasťou. Predchádzali mu hrnčeky a tričká s tými istými tvárami. Je to len pokusný balónik.

Veď v televízii je aspoň dvakrát do týždňa za superstar Hitler. Vzápätí po krycej úvodnej vete o „najväčšom zločincovi v dejinách Vodca hladká vlásky blonďavých dievčat a cicmá sa so svojou ríšskou fenkou," vyhlasuje Predsedníctvo ÚČS a pokračuje že **„české deti si môžu zadovážiť knihy, z ktorých sa dozvedia, že ísť k židovskému lekárovi je nebezpečné, osobitne dievčatám dobrej rasy hrozí sprznenie".**

Pravda.sk po čase oznámila, že „diera v zákone, ktorá umožňuje v Česku beztrestne predávať predmety s nacistickou symbolikou, by sa čoskoro mohla zaceliť". **Podpredseda ľudovcov Jan Bartošek totiž uviedol, že „predkladám pozmeňovací návrh k trestnému zákonníku".** A že voči trestným predpisom by sa previnil človek, ktorý by „vyrobil, doviezol, vyviezol, ponúkol, verejne sprístupnil, uviedol do obehu, predal či inak niekomu inému zaopatril propagandistický materiál určený na podporu národného socializmu či jeho ideológie".

S využitím AE News, pravda.sk

Americkí veteráni pôjdu na Prehliadku víťazstva

Skupina amerických veteránov 2. sv. vojny je rozhodnutá pricestovať do Moskvy v júni v súvislosti s konaním Prehliadky víťazstva, oznámil prezident mimovládneho fondu The Greatest Generations Foundation Timothy Davis.

Cesta je podľa neho naplánovaná na obdobie „20–30. júna". Davis uviedol, že „veteráni navštívia Moskvu i Sankt Peterburg". Všade pobudnú po päť dní.

Podľa vz.ru, 29. 5. 2020

Použitie symbolu SS Galizien je nezákonné

Okružný administratívny súd Kyjeva priznal za nezákonnú činnosť bývalého šéfa Ukrajinského inštitútu národnej pamäte (UINP) Vladimíra Vjatroviča, ktorý vyhlásil, že symbolika divízie SS Galizien nie je nacistická. Informáciu o tom rozšíril predseda Ukrajinského židovského výboru Eduard Dolinskij.

Súd rozhodol „priznať protiprávnym konanie UINP a hlavy UINP v tom, že symbolika divízie SS Galizien nie je symbolikou národno-socialistického (nacistického) režimu, rozširovanie alebo verejné používanie ktorého je na Ukrajine zakázané," napísal na facebooku Dolinskij.

Škandál sa rozpútal po tom, ako Dolinskij v roku 2017 požadoval, aby prokurátor Ľvova zobral na zodpovednosť účastníkov podujatí, konajúcich sa na počesť 74. výročia vzniku divízie SS Galizien, ktorí používali jej symboliku (Divízia bola založená 28. 4. 1943).

Na obranu ukrajinských neonacistov sa však postavil UINP, na čele ktorého stál v tom čase V. Vjatrovič. Dolinskij preto podal v septembri 2017 žalobu aj na neho.

– r –

Rusi o zodpovednosti za falzifikáciu dejín 2. sv. vojny

Poslanec štátnej Dumy RF Alexej Žuravľov podal návrh zákona na trestnú zodpovednosť za falzifikáciu historických faktov o príčinách a výsledkoch 2. sv. vojny. Trestná sadzba návrhu hovorí o pokutách až väznení na päť rokov.

O takýto článok by mal byť doplnený Trestný zákonník. „Kladenie na ZSSR viny za rozpútanie 2. sv. vojny alebo odmietanie rozhodujúcej úlohy ZSSR vo víťazstve nad štátmi Osi v 2. sv. vojne, a rozširovanie slov o zhode oficiálnej politickej ideológie ZSSR a nacizmu, spáchané verejne, sa trestajú pokutou do 300 tisíc rubľov alebo... alebo nútenými prácami do troch rokov alebo zbavením slobody do..." hovorí sa v návrhu zákona, ktorý je v ďalšom spresnený za čo môže byť udelená pokuta až do 500 tisíc rubľov a zbavenie slobody do 5 rokov.

Najvyšší súd upozorňuje, že podľa článku 354.1 TZ RF je už určená sadzba za rehabilitáciu nacizmu, vrátane odmietania faktov, ktoré vyniesol Medzinárodný vojenský tribunál v Norimbergu.

Vláda RF návrh zákona nepodporila. Preto, že uvedené dve normy si vraj trochu konkurujú. „Sankcie, o ktorých hovorí článok 354.2 TZ RF sú zhodné so sankciami prvej a druhej časti článku 354.1 TZ RF..."

Uvidíme, aké stanovisko zaujme Štátna Duma RF.

– r –

Odpoveď mesiaca

Moderátor televízie ZIK: – Je možná farebná revolúcia v USA?

Bývalá ministerka spravodlivosti Ukrajiny Olena Lukaš: – cha-cha-cha... ale veď oni doma nemajú americké veľvyslanectvo!

19.32 minúta: https://www.youtube.com/watch?v=zkenGRnUn68

Naša anketa

(Dokončenie zo str. 1)

Karol Uhrík, predseda ZO SZPB, Brusno: – Neviem, či sa niekto ospravedlnil alebo nie. Podľa môjho názoru ide o veľmi zložitú a komplikovanú otázku. Keby to bolo také jednoduché, Husák s Biľakom by to boli už dávno urobili.

Myslím si, že ospravedlnením by sa SR prihlásila k nástupníctvu po tzv. slovenskom štáte. To by z hľadiska medzinárodného práva mohlo mať negatívne následky. Je na súčasných politikoch, aby našli vhodnú formu, ako odstrániť tento negatívny fakt v našich vzájomných vzťahoch.

A podľa mňa nie je správne porovnávať účasť slovenských vojakov po boku nacistov na ťažení proti národom bývalého ZSSR s rokom 1968. Ide o dve, svojou podstatou neporovnateľné udalosti.

Jozef Pupala, predseda ZO SZPB armgen. L. Svobodu, Čierny Potok: – A kto zo súčasných ústavných činiteľov by to mal urobiť? Veď máme „spojenecké záväzky" s NATO na čele s USA. No a tie, čo sami priznali, zamestnali po vojne množstvá príslušníkov Wehrmachtu, aj gestapa.

Kto z našich ústavných činiteľov má na to morálne predpoklady? Veď aj „hlava štátu" prezentovala vylodenie spojencov v Normandii ako najdôležitejšiu bitku pri porážke fašizmu v Európe!

Možno by sa mal v mene národa za „našu" agresiu ospravedlniť SZPB. Lebo od pohrobkov Tisa, gen. Turanca... to nemôžeme očakávať.

Jaroslav Bulko, predseda OblV SZPB, Žiar nad Hronom: – Slovenský štát, neskôr republika, vznikol pod patronátom hitlerovského Nemecka. Na základe spojeneckej zmluvy SR vypovedala vojnu ZSSR a zapojila sa do bojov proti ZSSR. Našou morálnou povinnosťou už dávno v minulosti bolo potrebné sa ospravedlniť národom ZSSR.

Na druhej strane Slováci – vojaci bojovali bok po boku s Červenou armádou a svojou krvou spečatili a ospravedlnili rozhodnutie SR o vojne proti ZSSR.

Štefan Horváth, člen Predsedníctva OblV SZPB, B. Bystrica: – Slovenská republika nie je nástupníckym štátom po vojnovej Slovenskej republike, ale po Československej republike. Nič by sa však nestalo, keby bývalí aj súčasní slovenskí politickí predstavitelia, bez ohľadu na politické tričko, vyslovili aspoň poľutovanie nad tým, že slovenskí vojaci spolu s hitlerovským Wehrmachtom a ďalšími nemeckými satelitmi napadli ZSSR a podieľali sa na okupácii Ruska, Bieloruska a Ukrajiny.

Názory respondentov sa nemusia zhodovať s názorom redakcie a vydavateľa.

Dôležitá informácia

Od 21. mája 2020 funguje unikátny informačný zdroj – Druhá svetová vojna v archívnych dokumentoch. (https://www.prlib.ru/collections/1298142) Prezident V. Putin 15. januára vyhlásil, že ide o najkompletnejší súbor archívnych materiálov o 2. svetovej vojne, pričom prístup k nemu majú všetci.

Zdroj sa nachádza na portáli Prezidentská knižnica B. N. Jeľcina Kancelárie prezidenta RF. Digitalizáciu obrovského objemu dokumentov, vrátane málo známych a nedávno odtajnených, vykonal Rosarchiv za účasti archívnej služby MZV, Ministerstva obrany RF, Federálnej bezpečnostnej služby RF (FSB) a Služby zahraničnej rozviedky Ruska. O akú grandióznu prácu ide, môžeme posúdiť aj keď sa zatiaľ na stránke nachádza len prvá časť súboru materiálov. Venovaná je predhistórii 2. svetovej vojny a zachytáva obdobie od januára 1933 do 31. augusta 1939. Celkovo je tu sústredených 1 700 archívnych dokumentov, fotografií a fragmentov filmových aktualít. Asi polovica z nich je uverejnená po prvýkrát.

Pre historikov je tento zdroj hodnotný tým, že umožňuje prístup k novým archívnym materiálom. **Umožňuje po novom sa pozrieť aj na také delikátne momenty, ako boli pokusy o vytvorenie systému kolektívnej bezpečnosti v Európe, na anšlus Rakúska, na Mníchovskú dohodu a zradu Československa zo strany západných mocností, na vzťahy medzi hitlerovským Nemeckom a Poľskom, na neúspech moskovských rokovaní predstaviteľov ZSSR, Anglicka a Francúzska o spoločnom odpore voči nemeckej agresii.**

Veľvyslanectvo RF v SR

Kam kráča Európa? alebo Hlavný diplomat EÚ o konci storočia Ameriky

Vysoký predstaviteľ EÚ pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku Josep Borrell veľmi názorne ilustroval známe politické príslovie, že včas zradiť, znamená predvídať.

Popredný európsky diplomat sa zahľadel na situáciu na geopolitickej aréne a rozhodol, že nastal čas určiť nové strategické smerovanie EÚ, ktoré očividne ovplyvní motto „Začalo sa storočie Ázie!“.

O začiatku „ázijského storočia“ Borrell nedávno hovoril na stretnutí s nemeckými diplomatmi. Podľa neho sa amerikanocentristický svetový poriadok (čiže Pax Americana, poriadok pod nadvládou USA) skončil. Nemcom už nevyhovuje úloha obľúbenej americkej kolónie, v lepšom prípade nazývanej mladším partnerom Washingtonu, ktorý čas od času milostivo dovoľoval kolektívnemu Starému svetu zaoberať sa neokolonializmom vo svojich „loveckých revíroch“ v Afrike, na Blízkom východe a vo východnej Európe.

Brusel chce viac a táto jeho smelosť je jednoducho vysvetliteľná: Washington zoslabil, Európska únia cíti, že rovnováha sa zmenila a že tvrdý konflikt Washingtonu a Pekingu poskytuje EÚ množstvo príležitostí, ktoré treba stihnúť ulapiť bez ohľadu na nespokojnosť všetkých amerických satelitov, nachádzajúcich sa vo vnútri zjednotenej Európy.

Britský list The Guardian priniesol pomerne smelé tézy z vystúpenia Josepa Borrella.

„Analytici dlho hovorili o konci amerického systému (medzinárodných vzťahov) a nástupu ázijského storočia. Práve to nám prebieha pred očami,“ vyhlásil. A dal pri tom najavo, že voči EÚ prebieha kolosálny diplomatický nátlak tak zo strany Washingtonu, ako aj Pekingu.

Treba si uvedomiť, že **už existencia žaloby európskeho činiteľa, že na EÚ sa činí „nátlak, aby si vybrala stranu,“ je vo svojej podstate škandálom**, pretože predpokladá: po prvé, existenciu nejakej slobodnej vôle u politikov, ktoré riadia európske štáty a, po druhé, pripúšťa samotnú možnosť toho, že EÚ sa v rozhodujúcom konflikte v spore s Amerikou postaví na stranu Číny bez ohľadu na ubezpečovanie o existencii spoločných hodnôt, o transatlantickej solidarite a náležitosti k spoločnému bezpečnostnému systému v podobe NATO.

Najzaujímavejšie je však to, akým spôsobom hlavný diplomat EÚ navrhuje vyriešiť otázku voľby. Odporúča odstúpiť nabok a dať dvom adeptom na štatút hlavnej mocnosti planéty možnosť vyjasniť si vzťahy bez priamej účasti Bruselu v konflikte na strane Washingtonu alebo Pekingu.

Európska únia týmto cez svojho vedúceho diplomata deklarovala svoju suverenitu! Európania sa podľa Borrella „musia riadiť našimi vlastnými záujmami a hodnotami a strániť sa premeny na nástroj tej alebo inej strany“. Povedané inak, Európania sa nesmú stať pešiakom v rukách Pekingu, no nesmú tiež zostávať pešiakom v rukách Washingtonu.

Takéto dezertérstvo EÚ z geopolitického turnajového poľa Donalda Trumpa asi neuspokojí, pretože sa skôr rátalo s jej vazalskou oddanosťou pri podpore všetkých amerických geopolitických dobrodružstiev. Prezidentove kruhy totiž neraz hovorili, že pri obrane Pax Americana (amerikanocentristický svet) a americkej hegemónie, čo je hlavná priorita, neexistujú žiadne kompromisy.

V tomto kontexte nemôže byť Borrellovo vyhlásenie, že americké storočie sa skončilo a že priamo teraz nastupuje ázijské storočie, chápané inak ako zrada, za ktorú treba trestať celý segment európskej politickej elity, ktorý si zrazu uvedomil, že nastal čas pohľadať si iného pána alebo obnoviť bývalú veľkosť a vyhlásiť o Európskej únii, že sa stala nezávislým „pólom sily“ v novom multipolárnom svete.

Treba poznamenať, že Borrell ani voči Číne nenašiel príliš prívetivé slová, vyjadrujúc sa skôr o konfrontácii, ako o kooperácii. „Potrebujeme tvrdú stratégiu voči Číne, ktorá si tiež vyžaduje zlepšenie vzťahov s demokratickou časťou Ázie,“ uviedol.

Pekingu sa asi nezapáči situácia, pri ktorej všetci susedia Číny, s ktorými ona má trenice, zrazu začnú dostávať diplomatickú, ekonomickú a možno aj technologickú a vojenskú podporu zo strany štátov EÚ. Keďže hlavným autorom tejto ambicióznej stratégie „návratu EÚ do Ázie“ je francúzsky prezident Macron, môže z toho vzniknúť podozrenie, že Európa sa dokonca chce vrátiť nie k „slávnym dňom“ studenej vojny 20. storočia, kedy mala na medzinárodnej aréne veľkú autoritu a vplyv, ale rovno do 19. storočia, kedy si európske mocnosti delili ázijské kolónie medzi sebou a zarábali astronomické zisky na svojich koloniálnych projektoch.

Navrhnúť susedom Číny, keďže mnohé z nich môžu mať svoje ťažkosti vo vzťahu s Washingtonom, akúsi alternatívu „geopolitického zastrešenia“ – to je krok, ktorý sa môže zdať niektorým európskym politikom doslova geniálnym, veď nové „ázijské storočie“ nemusí byť práve „čínskym“. **Z pohľadu Európskej únie sa „ázijské storočie“ môže stať aj obdobím, v ktorom Starý svet sa opäť uplatní v tomto regióne, pričom dnes sa to vôbec nemusí riešiť nasadením vojenskej sily.**

Na jednej strane takéto nečakané prebudenie európskych geopolitických ambícií nepoteší: „kolektívny Západ“ sa rozpadne s konečnou platnosťou a EÚ si aj tak hľadá dobrodružstvo na dvoch geopolitických frontoch – v diplomatickom boji s Čínou a v obchodnej vojne s USA.

Na druhej strane ľahký nepokoj vyvolávajú pozostatky viac-menej stabilného systému medzinárodných kontaktov a vzťahov, ktorý sme zdedili od 20. storočia. No pri uvedomení si želaní mnohých veľkých geopolitických hráčov radikálne riešiť nahromadené protirečenia, existuje riziko, že životnosť tohto systému už nie je dlhá.

Podľa ruskej tlače

Čo píšu iní

(Pokračovanie zo str. 2)

Reálne dejiny sa dejú, tie ideálne sa píšu. Píšu a prepisujú. Je stará pravda, že dejiny píšu víťazi. Lenže nie vždy ich píšu víťazi na vojnových poliach, často ich aj so značným odstupom času píšu a prepisujú víťazi vojen kultúrnych a politických.

Príkladom nech sú napríklad dejiny 2. svetovej vojny, ktoré teraz, po 75 rokoch, začínajú vyzerať značne inak, bez ohľadu na to, že vojna dávno skončila a čo sa stalo nedá sa odvrátiť. Začínajú vyzerať inak, pretože ich prepisujú víťazi kultúrnej vojny o geopolitickú orientáciu nášho národa. A pretože na východe, od ktorého sa odvraciame – od ktorého nás chcú aj násilím odvrátiť! – je Rusko, menia sa dejiny 2. svetovej vojny tak, aby z nich už Rusko nevychádzalo ako hrdina a osloboditeľ, ale ako barbarský dobyvateľ.

Outsidermedia.cz, 25. 5. 2020 (výňatok)

Nové fotografie z dolapenia Eichmanna

Izraelská vnútorná tajná služba Šin Bet zverejnila 21. mája nové fotografie týkajúce sa operácie, počas ktorej pred 60 rokmi v Argentíne chytili jedného z najhľadanejších nacistických zločincov Adolfa Eichmanna.

Na doposiaľ nezverejnených snímkach vidno vybavenie použité pri operácii z mája 1960. Sprístupnená bola aj časť súvisiacej korešpondencie služby Šin Bet.

Adolf Eichmann bol jedným z hlavných realizátorov holokaustu, ku ktorému došlo v nacistickej Tretej ríši a ňou okupovaných krajinách.

Pravda.sk, 21. 5. 2020 (výňatok)

Tokio nazvalo v oficiálnom dokumente Južné Kurily „japonskými“

Japonské ministerstvo zahraničia v každoročnej správe „Modrá kniha o diplomacii“ vyhlásilo o práve Tokia pretendovať na „severné územia“, ako sa tu nazývajú južné ostrovy Kurilského súostrovia. Píše o tom list Sankei.

„Severné územia – to sú ostrovy, na ktoré spadá suverenita nášho štátu,“ priniesla TASS obsah dokumentu. V dokumente japonského ministerstva sa tiež hovorí, že „mierová zmluva (s Ruskom) môže byť uzavretá po vyriešení otázky o patričnosti štyroch ostrovov“ južnej časti Kuríl.

Podľa vz.ru z 19. 5. 2020

V slovenskej zemi leží 120 000 vojakov z 2. sv. vojny

Na území Slovenska je podľa riaditeľa Vojenského historického ústavu Miloslava Čaplovača pochovaných okolo 120 000 vojakov oboch bojujúcich strán z čias 2. svetovej vojny.

Najviac obetí mala na našom území Červená armáda, až 63 000, ale v tisícoch sa rátajú aj obete z radov Rumunskej kráľovskej armády a 1. čs. armádneho zboru v ZSSR. Na našich cintorínoch leží aj 42 000 padlých nemeckých vojakov a takmer dve tisícky Maďarov, ktorí počas oslobodzovania Slovenska bojovali na nemeckej strane.

Sústredení sú na 22 vojnových cintorínoch. Kým počas prvej svetovej vojny sa aj protivníci pochovávali spolu, v druhej svetovej vojne sa padlí vojaci rôznych armád sústreďovali na špecifické a symbolické miesta, poznamenal Čaplovič.

Pravda.sk, 7. 5. 2020 (výňatok)

Zeman poslal list Putinovi

Český prezident Miloš Zeman vo štvrtok (7. 5.) zaslal list ruskému prezidentovi Vladimirovi Putinovi pri príležitosti výročia konca 2. sv. vojny v Európe. Ocenil v ňom hrdinstvo vojakov Červenej armády a uviedol, že bez nich by sa Československo nestalo nezávislým a sebavedomým národom

„Odmietame prepisovanie dejín. Nezabúdame, že v boji za oslobodenie Československa položilo život 140 000 vojakov Červenej armády,“ vyhlásil prezident ČR.

Podľa www.hrad.cz, 7. 5. 2020 (výňatok)

Nech si prečíta rozsudok Norimberského tribunálu

List starostu mestskej časti Praha 6 Ondreja Kolářa so sťažnosťou na akcie Ruska v súvislosti so zbúraním pomníka maršala Sovietskeho zväzu Ivana S. Koneva, ktorý bol adresovaný predsedníčke Európskej komisie Ursule von der Leyenovej, len dokazuje amorálnosť a podlosť tohto činu. Taký názor vyslovila podpredsedníčka Štátnej dumy RF Irina Jarovaja.

Podľa nej Európska komisia by mala odporučiť „pánovi Kolářovi, ktorý robí hanbu svojmu národu, krajine a mestu, aby si prečítal ešte raz rozsudok norimberského tribunálu, a najmä potom časti „Zábor Československa“, „Vraždy civilného obyvateľstva a kruté zaobchádzanie s ním“ a „Zločinecká činnosť v Československu“. Svojimi akciami totiž zneuctieva dejiny a pokúša sa budúcim generáciám ukradnúť pamiatku na osloboditeľa Prahy a Česka od fašistického moru.

Sputnik, HSP, 6. 5. 2020 (výňatok)

(Pokračovanie na str. 5)

Sláva osloboditeľom

V deň 75. výročia oslobodenia mesta Žilina, vo Vojenskom cintoríne na Bôriku, sa 30. apríla 2020 uskutočnilo spomienkové stretnutie. Delegácie tu vzdali úctu vojakom a dôstojníkom Červenej armády, ktorí položili život za oslobodenie L. Mikuláša, Oravy, Kysúc, Žilinskej kotliny a časti Bytčianska.

Vence k pamätníku vojakov Červenej armády položili primátor mesta Žilina Peter Fabiane, predsedníčka ŽSK Monika Jurinová, radca a konzul Veľvyslanectva RF na Slovensku, delegácia veľvyslanectva Bieloruska v SR, delegácia OS SR a zástupcovia politických strán a hnutí. Za SZPB veniec položil predseda Oblastnej organizácie SZPB Žilina a podpredseda ÚR SZPB Juraj Drotár. Všetci položili vence aj k pamätníku osloboditeľov v Sade SNP a na hroby vojakov 1. čs. armádneho zboru v ZSSR padlých pri oslobodzovaní Žiliny a popravených antifašistov na Starom mestskom cintoríne.

Na žilinskom vojenskom cintoríne odpočíva v štyroch spoločných a v 72 samostatných hroboch 1 907 hrdinov – vojakov a dôstojníkov 18. armády genpor. Antona J. Gastiloviča, 17. gardového streleckého zboru genpor. N. V. Medvedeva.

Spomienkové stretnutia ku dňu oslobodenia 30. apríla sa konali aj v ostatných obciach a mestách Rajeckej doliny, Žilinskej kotliny, na Kysuciach a Bytčiansku, ktoré organizovali samosprávy a organizácie SZPB.

– JD –, foto: MeÚ Žilina

Veniec kladie primátor P. Fabiane.

Úcta osloboditeľom a obetiam nemeckého nacizmu

Vo štvrtok 30. apríla 2020 sa pri pamätných doskách obetiam 2. sv. vojny pred Mestským domom v Čadci uskutočnila v prítomnosti primátora Milana Guru, predsedu mestskej organizácie SZPB Milana Parša, predsedu Židovskej náboženskej obce Žilina Pavla Frankla, prednostu Mestského úradu v Čadci Jaroslava Hacka a príslušníkov Mestskej polície v Čadci komorná pietna spomienka spojená s kladením vencov pri príležitosti 75. výročia oslobodenia Čadce (1. mája 1945) a našej vlasti.

Následne sa uskutočnil aj pietny akt pri Pamätníku deportovaným Kysučanom v Parku zmierenia. Jeho účastníci vyjadrili svoju úctu a poďakovanie padlým vojakom a občanom, ktorí položili svoje životy za naplnenie túžby po slobodnom a mierovom živote.

Katarína Šulganová, foto MeÚ Čadca

Utlmená činnosť ZO SZPB v Bernolákove

Kým vlani sa naši členovia mohli zúčastniť na množstve podujatí, z bohatého programu na tento rok sme stihli v spolupráci s OcÚ a KD Bernolákovo zrealizovať iba oslavu MDŽ.

Nemohli sme uskutočniť členskú schôdzu, zrušili sme objednaný zájazd žiakov do Múzea holokaustu v Seredi, odriekli sme zájazd na Mohylu M. R. Štefánika do Ivanky pri Dunaji, celoštátne oslavy 75. výročia Dňa víťazstva v L. Mikuláši a na bratislavskom Slavíne. A tak sme si iba v komornom duchu, za účasti troch členiek výboru, 2. apríla pripomenuli 75. výročie oslobodenia našej obce.

Pri všetkom sme však nezabudli na našich „guľatých“ jubilantov, ktorým sme cestou obvodárov zablahoželali a doručili im sladkú maličkosť. Jednou z nich bola naša dlhoročná členka Anna Verešová z Chorvátskeho Grobu, ktorá oslávila 100 rokov.

Za výbor ZO SZPB Ružena Šmihlová a Marta Brunovská

Čo píšu iní

(Pokračovanie zo str. 2)

ČT sa opäť dostala do neuveriteľného škandálu

Našim čitateľom sme boli upozornení, že Česká televízia účelovo prepisuje české dejiny takým spôsobom, až sa z toho tají dych.

Ide o škandálne prekrúcanie a dezinformáciu vo vzťahu k tzv. Zákřovskej tragédii. Aj keď ide o kauzu, ktorá sa odohrala pred rokom, až dnes v súvislosti s udalosťami okolo pomníka maršala Koneva a kontra-pomníka vlasovcov to začína dávať zmysel.

O čo teda ide? Všetko sa týka výkladu tzv. Zakřovského masakru. Dňa 18. apríla 1945 vtrhlo do malej obce Zakřov na Olomoucku Gestapo spolu s práporom vlasovcov. Ich úlohou bolo pátrať po partizánoch, ale miestni obyvatelia Gestapu povedali, že nikoho nevideli a žiadni partizáni v obci nie sú a nikto im ani nepomáha.

Gestapo však disponovalo niekoľkými udaniami a bolo presvedčené, že obec kryje partizánsku činnosť. Gestapo teda práporu Vlasovovej armády nariadilo jednotlivé domy vydrancovať a zatkli 23 mužov. Po dvoch dňoch vypočúvania a mučenia ich 19 bolo zaživa upálených v drevenej búde neďaleko samoty Kyjanice. Išlo o jeden z najbrutálnejších zločinov Vlasovovej armády na území Československa.

A pokiaľ sa pýtate, odkiaľ tieto informácie čerpáme, tak je to článok Českej televízie z ich webu zo dňa 23. 11. 2012.

Zacitujme si, čo v roku 2012 napísala Česká televízia: V roku 2012 Česká televízia písala o masakre v Zakřove ako o zločine spáchanom vlasovcami a Gestapom, **no po „púhych“ 7 rokoch** neskôr (vlani) už tú istú masakru uvádzala, že ju spôsobili ruskí kozáci!

Česká republika upadá do absolútnej kontroly a vplyvu americkej štátnej moci a historické učebnice sa budú masívne prepisovať a meniť: Ako skončí český národ, ktorý v Prahe stavia pomníky vrahom z Vlasovovej armády?

* * *

V radoch Vlasovovej ROA pôsobili aj záporožskí kozáci, ale neboli to nikdy ruskí kozáci, neboli súčasťou ruskej, resp. Červenej armády Sovietskeho zväzu, ale boli to etnickí kozáci, ktorí zradili ZSSR, prebehli k Wehrmachtu a slúžili pod velením generála Vlasova v rámci Ruskej osloboditeľskej armády ROA. Žiadni ruskí kozáci nebojovali samostatne pod vlastnou zástavou v rámci ozbrojených síl 3. ríše. Bojovali iba pod zástavou Vlasovovej armády. Česká televízia sa tak dopustila zločinu falzifikácie dejín.

Aeronet.cz, 7. 5. 2020 (výňatok)

Rozhovor s Jánom Holičkom zo SZPB

Víťazstvo nad fašizmom viedlo aj k vzniku Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov... Kedy vznikol na Slovensku a v našom regióne?

Slovenský zväz protifašistických bojovníkov vznikal postupne zjednocovaním organizácií protifašistických bojovníkov: SVOJPOV – Zväz vojakov v Povstaní, SSP – Zväz slovenských partizánov, SPROV – Zväz protifašistických politických väzňov a ilegálnych pracovníkov, Zväz Československých legionárov I. a II. odboj.

Význam a úloha jednotkových zväzov bola zvýraznená prijatím Zákona č. 255/1946 Z .z. Organizácie sa vyjadrovali k prideľovaniu trafík vojnovým invalidom, dávali súhlas k živnostiam pre účastníkov odboja, prípadne k prideľovaniu predajní a reštaurácií. Nemalou úlohou bolo preverovanie všetkých, ktorí sa hlásili k protifašistickým bojovníkom. V roku 1948 sa tieto organizácie zlúčili do jedinej odbojovej organizácie SĽUB – Zväz ľudových bojovníkov. V roku 1968 sa premenoval na Zväz protifašistických bojovníkov a nakoniec na Slovenský zväz protifašistických bojovníkov.

V rámci transformácie zväzu sa 25. novembra 2003 spojili okresné výbory SZPB Trenčín a Bánovce nad Bebravou do jedného celku a vytvorili oblastný výbor a jeho výkonné orgány. Táto štruktúra existuje aj v súčasnosti. V Bánovciach nad Bebravou vznikol SSP – Zväz slovenských partizánov už 24. júna 1945, výbor okresnej pobočky mal 24 členov a jeho prvým predsedom sa stal Michal Kováčik z Miezgoviec, podpredsedom Ján Šimko z Uhrovca a tajomníkom Cyril Dřinek z Bánoviec nad Bebravou. Čestnými predsedami sa stali Teodor Pola, veliteľ PBJŽ, a Ján Repka, predseda ONV. Zo zasadnutí výboru sa zachovali zápisnice z rokov 1945 až 1947.

Bánovské noviny, 4. 5. 2020 (výňatok)

(Pokračovanie na str. 11)

Len veľmi malý počet ľudí si ctí bez závisti priateľa, ktorý mal úspech. Aischylos

Vzniklo niečo krásne

Malebná dedinka Šelpice si v piatok 8. mája 2020 pietnou spomienkou pripomenula 75. výročie ukončenie 2. svetovej vojny v Európe.

Napriek sprísneným opatreniam, súvisiacim s pandémiou koronavírusu, sa piety zúčastnili starostka Ružena Opálková, tajomníčka oblastného výboru SZPB Terézia Prokopová, predsedníčka miestnej ZO SZPB Jarmila Valovičová a mnohí spoluobčania, ktorí si uvedomujú dôležitosť stabilného mieru. V krátkom, no emotívnom slávnostnom príhovore, sa k zúčastneným prihovorila J. Valovičová.

Tohtoročné oslavy boli v niečom výnimočné. Na pomníku padlých v 1. sv. vojne pred obecným úradom bola odhalená pamätná tabuľa, ktorá už vzdáva hold aj hrdinom 2. sv. vojny a SNP. S takýmto návrhom (a sponzorským prispením) prišli tunajší členovia SZPB. Poslanci obecného zastupiteľstva ho schválili a aj zrealizovali. Vzniklo tým niečo krásne, hotová ozdoba obce, napísal nám oblastný predseda SZPB Jozef Petráš. **ZO SZPB Šelpice**

Už 75 rokov žijeme v slobode

Aj v našom okrese sa konali oslavy tohto výročia, ako spomienka na tých, ktorí s nesmiernou odvahou, statočnosťou, odhodlaním a vysokou obeťou bojovali za našu slobodu, mierový život pod krásnym slnečným nebom a šťastnú prítomnosť.

Oslavy 8. mája 2020 zorganizovali členovia ZO SZPB v Kamienke netradičným spôsobom. Na schodoch k pomníku padlým horelo 75 sviečok v kahancoch.

K prítomným sa prihovoril starosta Juraj Jedinák, ktorý vyzdvihol nesmierne úsilie a statočnosť všetkých tých, ktorí položili svoje životy za súčasnú krásnu, slobodnú a bohatú prítomnosť nás všetkých a možnosť žiť v slobode a mieri. **Ján Folvarský, člen RK ObIV SZPB S. Ľubovňa**

Uctili sme si hrdinov

ZO SZPB v Badíne si v lesnom katastri obce zvanom Košiare 9. mája 2020 uctila pamiatku letcov – hrdinov, ktorí v masíve Dolná skala zahynuli 13. októbra v roku 1944 pri plnení úloh na pomoc SNP.

Po rekonštrukcii skromného pamätníka naša ZO SZPB každú prvú májovú sobotu organizuje v spolupráci s obecným úradom turistický pochod na toto pietne miesto. Žiaľ, namiesto tohtoročného 5. ročníka, položila k pamätníku veniec len skupina členov ZO SZPB.

Martin Hudba *(Pre Bojovník bez nároku na honorár)*

Pamätná doska pre osloboditeľov z trestnej roty

Pri príležitosti 75. výročia víťazstva nad fašizmom a ukončenia 2. sv. vojny odhalili 8. 5. 2020 v Liptovskom Jáne pamätnú tabuľu s menoslovom 21 padlých červenoarmejcov zo 182. trestnej roty 18. armády, ktorí v bojoch 12. a 13. februára 1945 položili svoje životy v Jánskej doline.

Týmto pietnym aktom si ZO SZPB v spolupráci obecným úradom pripomenula tieto historické udalosti. Menoslov padlých zdokumentoval a spracoval na základe dostupných listinných podkladov historik Oldřich Vaněk, ktorý sa venuje problematike SNP a 2. sv. vojny.

Jaroslav Adamčík, predseda ZO SZPB Liptovský Ján

Gvardija na cintoríne v Michalovciach

Na cintoríne Červenej armády v Michalovciach má zo 17-tisíc vojakov náhrobný kameň s menom iba 193 obetí.

Pri príležitosti Dňa víťazstva nad fašizmom Hencovský oddiel Gvardija z MO MS Hencovce, ktorí sú súčasne členmi ZO SZPB Vranov nad Topľou 1 na čele s predsedníčkou Janou Gešperovou, asistoval pri pietnom akte kladenia vencov k tunajšiemu pamätníku.

Niekoľko desiatok účastníkov, motorkárov zo Slovenska, prišlo počas „Cesty víťazstva" vzdať poklonu a vďaku aj tunajším padlým hrdinom. Zaznela tu panachýda za padlých, ktorú celebroval dekan Pravoslávnej bohosloveckej fakulty PU Ján Šafin, nasledovali príhovory a spoločný pozdrav pre žijúcich ruských veteránov, ktorý bol nahratý vo videoprodukcii a odoslaný priamo do Ruska.

– JG –, foto – HB –

Aj V. Lomnica sa pripojila k 75 ružiam SNP

7. 5. 2020 si podtatranská obec Veľká Lomnica pripomenula Deň víťazstva nad fašizmom položením venca vďaky.

Pri dodržaní hygienických opatrení si pamiatku padlých osloboditeľov za obec uctila prednostka OÚ Andrea Kromková a za ZO SZPB predseda František Pompura.

Na webovej stránke obce bola pripravená informácia o 2. sv. vojne aj s príspevkom žiakov ZŠ vo Veľkej Lomnici, ktorí sa zapojili do iniciatívy 75 ruží SNP. **ZO SZPB V. Lomnica**

Takto sme si to nepredstavovali

V našej ZO SZPB Hrušov v okrese Galanta sme si už na hodnotiacej členskej schôdzi v decembri 2019 robili plány ako dôstojne oslávime 75. výročie oslobodenia našej vlasti Červenou armádou.

Tešili sme sa, že sa nám podarilo z radov pozostalých získať troch nových mladých členov a už sme sa videli ako im odovzdávame preukazy. Žiaľ, všetko nám prekazila karanténa.

Naša organizácia pri tom pomohla svojím členom, vrátane ich rodinných príslušníkov, a každému sme ušili ochranné rúška. Pätnásť ďalších sme zhotovili pre Domov dôchodcov v Seredi.

Nové podmienky nás donútili hľadať nové riešenia. Na základe odporúčania z ÚR SZPB sme tradičnú „Kytičku vďaky" zmenili na „Sviečky vďaky." Veniec vďaky sme zavesili k pamätnej tabuli našich predkov tiež netradične. Postupne sa pri tom vystriedalo osem zo 17 našich členov.

Dňa 8. 5. 2020 sa naši členovia zúčastnili aj aktu zavesenia „venca vďaky" v Matúškove. **Vlasta Kasalová**

Vo Zvolene si pripomenuli víťazstvo nad fašizmom

Dňa 7. mája 2020 sme si v našom meste tichou spomienkou pripomenuli ukončenie druhej svetovej vojny v Európe a víťazstvo nad fašizmom.

Spomienkovej akcie sa zúčastnili konzulka Bieloruskej republiky Anastasia Polyačok, predseda SZPB Pavol Sečkár a oblastný predseda SZPB Miroslav Náhlik.

Pietna spomienka sa začala na Námestí SNP vo Zvolene pri pamätníku hrdinov Červenej armády a pokračovala na vojenských cintorínoch Červenej armády a Rumunskej kráľovskej armády, kde leží 17 280 červenoarmejcov a 10 382 Rumunov.

Na požiadanie bieloruského veľvyslanectva bola pri tejto príležitosti odobratá slovenská zem z hrobov vojakov. Bude odvezená do Bieloruska a umiestnená do chrámu v Minsku na počesť večnej pamiatky a slávy chrabrých synov Bieloruska. **Ján Kašica, tajomník ObIV SZPB**

Dejiny sa nesmú zabúdať a prekrúcať

V predvečer Dňa víťazstva nad fašizmom predseda ZO SZPB Partizánskej brigády Jánošík v Pohorelej Ján Lakanda spolu s pokladníčkou Máriou Hazákovou položili veniec a zapálili sviečky na dvojhrobe všetkým padlým, ktorí sú pochovaní v miestnom cintoríne.

V deň ukončenia vojny v Európe sme siedmi členovia výboru a starostka Janka Tkačíková položili kyticu kvetov k pamätníku padlých v oboch svetových vojnách.

Predseda v krátkom prejave poukázal na množstvo obetí, ale aj odvahu všetkých, ktorí bojovali v radoch armády, ale aj v radoch dobrovoľníkov bojujúcich v polovojenských zoskupeniach. Pripomenul, že sa nesmú zabúdať a prekrúcať dejinné udalosti o našich osloboditeľoch. Boli to predovšetkým vojaci sovietskej Červenej a Rumunskej kráľovskej armády, ktorí prví vstúpili do našej obce. **– JL –**

Protifašistická vojnová veteránka Ernestína Švorcová, rod. Pätoprstá, spolu so starostom mesta Bechyně Pavlom Houdkom a predstaviteľmi Klubu vojenských dôchodcov Otakarom Michalom a Lidou Dobešovou vzdali česť Červenej armáde pri príležitosti 75. výročia víťazstva nad nacistickým Nemeckom.

Ku hrobom červenoarmejcov v Bechyni na námestí a na starom cintoríne im položili kytice kvetov. **– OM –, foto E. Velechovská**

Spomienka na padlých hrdinov

Pri príležitosti 75. výročia oslobodenia našej vlasti sovietskou armádou členovia ZO SZPB z Liptovskej Kokavy vzdali hold padlým hrdinom návštevou pietneho miesta na Háji Nicovô v Liptovskom Mikuláši.

Touto cestou vyslovujeme vďaku mestu Liptovský Mikuláš za vzorné udržiavanie tohto pietneho miesta.

Emília Fronková, tajomníčka ZO SZPB

Poštové služby počas SNP

Slovenské národné povstanie bolo precízne pripravovaným vyvrcholením oslobodzovacieho boja a premysleným vystúpením slovenského národa proti nemeckému nacizmu. Do Banskej Bystrice boli sústredené značné finančné rezervy, hotovosť, tiež zásoby paliva, zdravotníckeho materiálu a ďalších nevyhnutných komodít.

Nešlo však len o materiálne zabezpečenie povstania, ale pripravovali sa aj nové štruktúry štátnej správy a jej riadenia. Priamy rozkaz na ozbrojený odpor slovenskej armády vydal Ján Golian 29. augusta 1944 s tým, že rozkaz platil od 20. hodiny.

Veľmi rýchlo po výzve sa začali formovať orgány štátnej správy. Prvého septembra vystúpila SNR z ilegality a nariadením č. 1 zo dňa 1. 9. 1944 prevzala výkon zákonodarnej, vládnej a výkonnej moci na Slovensku. Bolo potrebné zorganizovať život na slobodnom území, konsolidovať pomery a pripraviť sa na odpor voči nacistom. Jedným z dôležitých faktorov bola pošta a jej fungovanie.

Poštoví zamestnanci v tomto čase boli štátnymi zamestnancami, ktorí boli na tom v určitom zmysle podobne ako dnes profesionálni vojaci. Nemohli si vyberať svoje pôsobisko, alebo funkciu, miesto im určil štát. Mohlo sa stať, že na poštovom úrade slúžili zamestnanci z opačného konca krajiny. To komplikovalo situáciu na oboch stranách frontu. Niektorí zamestnanci opustili svoje pozície a vrátili sa domov, iní sa zas hlásili k výzve, opustili službu a pridali sa k povstaniu.

Po vypuknutí povstania bolo územie Slovenska rozdelené na dve časti – to slobodné a to čo ostalo stále verné nemeckým nacistom. Medzi týmito časťami vznikli nové hranice a bolo prerušené spojenie. To sa týkalo najmä pošty.

Zachovalo sa veľa listov, ktoré dokumentujú tento zložitý stav. Boli vrátené odosielateľovi z dôvodu prerušenia poštového spojenia s povstaleckým územím. Takéto listy boli zvyčajne označené špeciálnou pečiatkou „Späť! Doprava zastavená!“ Samozrejme, podobná situácia bola na oboch stranách frontu a trvala prakticky počas celého povstania až do jeho potlačenia. Miestne poštové úrady na oboch stranách, v rámci vnútorného styku, však pracovali viac-menej bez obmedzení. Chýbajúci personál bol podľa možností doplnený novým.

Na povstaleckom území sa používali pôvodné pečiatky a tlačivá, ale nové štátne orgány zrejme pripravovali zmenu. Problémy nastávali najmä pri preprave zásielok do odľahlých oblastí a tam, kde bola prerušená vlaková pošta. Tú museli nahradiť automobily, ktorých mala pošta málo. Veľmi rýchlo však bolo obnovené telefónne a telegrafné spojenie.

Jednou z prvých úloh SNR bolo vytvorenie nových povereníctiev, ktoré by riadili jednotlivé rezorty krajiny. Pošta mala pôvodne fungovať pod spoločným povereníctvom pre poštu a železnice, ale tento zámer sa nerealizoval. Nakoniec bolo pre poštu zriadené vlastné povereníctvo, ktoré začalo svoju činnosť 6. septembra 1944. Za povereníka bol vymenovaný J. Ševčík z Demokratickej strany a jeho zástupcom bol M. Bohurinský z Komunistickej strany. Vedúcim pracovníkom sa stal Zoltán Ruttkay-Dauko.

Povereníctvo muselo po svojom vzniku riešiť množstvo problémov. Pôvodné poštové kurzy boli rozdelené novými hranicami, ktoré sa neustále menili. Tam, kde to bolo možné, boli zachované pôvodné. Na druhej strane frontovej línie sa zas snažili zachovať všetko v pôvodnom stave. Bolo to pochopiteľné, nemuseli nič meniť, len reagovať na zmeny vojnových línií. A tak, ako postupne sa zmenšovalo slobodné územie, tak Slovenská republika obnovovala poštové kurzy.

Veľkým problémom bolo obnovenie vlakových pôšt. Južné územia Slovenska boli obsadené Maďarskom a na mnohých miestach bolo železničné spojenie prerušené, nakoľko koľajové dráhy prechádzali cez hranice. Preto Slovenská republika rozhodla o prioritnom vybudovaní tzv. gemerských spojok, ktoré mali roztrhané železničné dráhy spojiť. Avšak do vypuknutia povstania sa to nepodarilo.

Vlaková pošta predstavovala chrbtovú os v preprave a spracovávaní poštových zásielok, preto táto nefunkčnosť bola značne citeľná. Kde to bolo možné, bola preprava nahradená automobilmi, ale tých bolo málo a potrebovala ich najmä armáda. Povstalcom sa však nepodarilo tieto problémy vyriešiť, čo vyplývalo najmä z vojensko-politickej situácie a jej nepriaznivého vývoja.

Pošta zabezpečovala okrem prepravy listov, balíkov, financií aj ďalšie služby, napríklad distribúciu tlače. Spočiatku na slobodnom území fungoval normálny život, vychádzali noviny, ktoré boli distribuované buď priamo kolportérmi alebo poštou.

Pošta však potrebovala na prepravu poštové známky, preto začala usilovná príprava na ich realizáciu, ale táto snaha nebola úspešná. V niektorých prípadoch však pomohli rôzne provizóriá. Zachovala sa napríklad nálepka, ktorá sa používala ako náhrada za výplatnú novinovú známku pre Nové slovo. Nálepky boli vytlačené v malej tlačiarni „Bystrá“ niekedy po 1. októbri 1944 a ich autorom bol prof. Ing. Ľubomír Linhart. Ofrankované nimi boli čísla časopisu 2 až 5. Časopisy sa expedovali z hlavnej pošty v Banskej Bystrici a boli označené dennou pečiatkou.

Žiaľ, nacistom sa podarilo úspešne potláčať povstanie a slobodné územie sa čoraz viac zmenšovalo. Verní poštoví zamestnanci opúšťali svoje úrady a často spolu aj s vybavením postupovali smerom k Banskej Bystrici.

V noci zo dňa 27. októbra 1944 generál Rudolf Viest rozkazom nariadil prechod povstaleckej armády na partizánsky spôsob boja. Skončila sa tak jedna etapa v dejinách slovenského národa. Zložitá situácia, množstvo zmien a pustošivá vojna zničila väčšinu pamiatok a archívnych dokumentov na túto dobu.

Nie je úplne presne známe, ako fungovala pošta a poštové služby na oslobodenom území a ani ako fungovala poľná či eventuálne partizánska pošta.

Ak by niekto mal informácie, spomienky alebo nejaký dokumentačný, fotografický materiál z danej doby, prosím, kontaktujete poštové múzeum, najlepšie mailom: na adrese: sencek.richard@slposta.sk. Ďakujeme.

Richard R. Senček

Provizórna nálepka, náhrada novinovej poštovej známky počas SNP pre Nové slovo.

Príbeh slovenského letca z Hanušoviec n/Topľou

Medzi Slovákmi, ktorí sa postavili nacistom so zbraňou, bol Ján Kmec z Hanušoviec nad Topľou. Protifašistické cítenie realizoval v československom vojsku vo Veľkej Británii.

Narodil sa 7. júla 1923 v Hanušovciach n/Topľou v evanjelickej rodine. Rodisko opustil v auguste 1938, keď vycestoval do Kanady. Pobudol tam niekoľko rokov. Pravdepodobne býval u svojho príbuzného Johna Lipaja v Montreale.

Keď sa v roku 1942 rozhodol vstúpiť do formujúcich sa čs. jednotiek vo V. Británii, pracoval ako záhradník. Prípravná fáza jeho vojenskej služby začínala už v Kanade. Dňa 10. marca 1942 bol J. Kmec prijatý do britského RAF v Mautrede Canada. Zo zámoria sa do V. Británie dopravil 19. apríla 1942. Hneď na druhý deň bol prezentovaný ako príslušník čs. zahraničného vojska a začlenený do kráľovskej dobrovoľníckej rezervy vzdušných síl s evidenčným číslom 654733.

Ján Kmec

Jeho letecký výcvik prebiehal od augusta 1942. Zameriaval sa hlavne na obslužné činnosti v letectve, na rádiotelegrafiu a strelecku prípravu, ktorú zabezpečovali britskí inštruktori. J. Kmec bol zaradený do RAF jednotky č. 6 O.T.U (Operation Training Unit – Operačná tréningová jednotka). Od 30. marca 1943 bol spolu s inými Čechmi a Slovákmi účastníkom leteckého výcviku v kurze č. 15. Mal zabezpečiť vyškolenie nových príslušníkov prevažne pre československú 311. leteckú bombardovaciu peruť, ktorá bola od roku 1940 súčasťou britskej RAF.

Výcvik v letectve bol pomerne náročný a intenzívny a dochádzalo pri ňom aj k smrteľným nehodám. Obeťou jednej z nich sa stal aj Ján Kmec.

Dňa 21. mája 1943 niekoľko minút po 12. hod. zo základne Silloth vo Veľkej Británii odštartovalo lietadlo typu Wellington X HE 546, ktoré bolo súčasťou jednotky č. 6 O.T.U. Tvorila ju zmiešaná Anglicko – Česko-slovenská posádka v zložení: npor. Kenneth Alfred Embery (21-ročný Brit, ktorý školil leteckých nováčikov), čatár Miroslav Podborský – prvý pilot (23-ročný rodák z Moravských Janovic), čatár František Raška – druhý pilot (25-ročný rodák z Kopřivnice), poručík František Bouda – navigátor (26-ročný rodák z Viedne) a čatár Ján Kmec – rádiotelegrafista a strelec. Na palube chýbali dvaja členovia z pôvodnej posádky, ktorí sa tiež zúčastňovali leteckého kurzu, strelci – čatári Václav Blahna (28-ročný, zahynul v auguste 1943) a Jaroslav Hájek (27-ročný, vojnu prežil a zomrel v roku 1995, 4-krát vyznamenaný čs. vojnovým krížom).

Prebiehal cvičný let nad Solwayským zálivom, blízko Castle Ross – Cumberland blízko britskej pevniny s úlohou bombardovať plávajúci cieľ z malej výšky. Po zhodení bomby, niekoľko minút po 13. hod., lietadlo narazilo na vodnú hladinu a spadlo do mora. Pri nešťastí zahynuli M. Podborský, K. A. Embery a Ján Kmec. Ich telá pohltilo more a už ich nevydalo. Námorníkom zo sprievodného remorkéra sa podarilo zvyšných dvoch ranených letcov zachrániť a previesť do nemocnice v Kircutbright.

Ich neskorší životný osud bol však tragický – F. Raška zahynul pri bojovom lete v júni 1944 nad Francúzskom a F. Bouda zahynul v marci 1945 pri leteckej nehode vo V. Británii.

Telo Jána Kmeca pohltilo more, bol vyhlásený za nezvestného. Predstavitelia V. Británie však naň ako na človeka – cudzinca bojujúceho za obranu ich krajiny nezabudli a uctili si jeho pamiatku tým, že jeho meno sa stalo súčasťou zápisu (panel č. 156) na Pamätníku obetiam 2. svetovej vojny v Runnymede, grófstvo Surrey na kopci Coopers Hill pri rieke Temža.

Ján Kmec dosiahol počas krátkej vojenskej služby hodnosť čatára. Začiatkom 90. rokov minulého storočia bol v Československu menovaný do hodnosti majora in memoriam. Za bojové úsilie mu bolo v roku 1946 udelené vyznamenanie Československý vojnový kríž 1939 in memoriam.

Peter Šafranko, historik

Boj po Víťazstve pod Prahou

11. mája 1945, 60 km juhozápadne od Prahy, porazila Červená armáda zostatky divízií SS Wiking, Wallenstein a Das Reich.

V nádeji, že sa vyhnú odplate za svoje vojnové zločiny, Nemci sa snažili utiecť do amerického zajatia generála Pattona. Ten sa však s nimi nemienil zaoberať, pretože 10. mája sa uskutočnili stretnutia sovietskych a amerických vojsk.

Nemci sa teda zakopali pri obci Slivice na Milínsku a vytvorili sieť guľometných hniezd poprepletanú zakopanými delami a tankami.

Ako prvá na nemeckú líniu narazila diverzno-prieskumná skupina kpt. Jevgenija Olesinského, ku ktorému sa pridali oddiely miestnych obyvateľov. Využijúc moment prekvapenia vrhli sa spoločne na esesákov, no museli ustúpiť, pretože v boji stratili 13 ľudí. Čoskoro k nim podišiel predvoj 2. mechanizovaného zboru genpor. Karpa Sviridova a po ňom dorazili tankové brigády.

Sovieti, aby sa vyhli zbytočným stratám, namiesto útoku udreli na Nemcov reaktívnymi mínometmi, po čom sa Nemci začali vzdávať. Palebnú prípravu Sovietov podporila aj 4. obrnená divízia XII. zboru 3. armády USA. Konečnú porážku Nemcov zabezpečili letci 112. gardového stíhacieho pluku.

Protokol o kapitulácii podpísal okolo 03.00 hod. 12. 5. 1945 pri mlyne Rakovica veliteľ gróf Carl Friedrich von Pückler-Burghauss, ktorý sa ešte toho dňa zastrelil pri meste Písek. Za sovietsku stranu kapitulačný protokol podpísal veliteľ 104. gardovej streleckej divízie genmjr. Ivan Seregin a za americkú stranu náčelník štábu 4. tankovej divízie.

Do zajatia padlo 6 000 nemeckých vojakov.

V tomto poslednom boji padlo 56 vojakov a dôstojníkov Červenej armády a 46 Čechov.

Podľa rg.ru, 11. 5. 2020, snímka vets.cz

Tomuto projektilu v stene slivického kostola sa hovorí – posledný výstrel druhej svetovej vojny. V časoch socializmu sem každoročne smerovali zástupy mládeže z mesta Příbram a širokého okolia.

Die Welt: Každú minútu padlo 1,75 nemeckého vojaka

Nemecký list sa zaoberal otázkou, koľko ľudí naozaj zlikvidovala 2. sv. vojna? A vďaka povestnej pedantnosti a presnej byrokracii mu čisto matematicky vychádza, že najväčšie straty niesol ZSSR a Čína. Podľa pomeru strát k počtu obyvateľstva malo najväčší úbytok Poľsko. *(To však nie je pravda, pretože omnoho viac obyvateľov stratilo Bielorusko a to štvrtinu až tretinu predvojnového počtu – pozn. Bojovník.)*

Die Welt vychádza z počtu 55 miliónov obetí na celom svete (SZPB a aj RTVS uvádza až 80 miliónov zabitých a cca 140 – 150 miliónov zranených).

Čo teda hovoria suché cynické čísla? Že za minútu padlo 1,75 vojaka, čo je 105 za hodinu a 2 520 za deň. No a tak to šlo 2 077 dní. Podľa tejto matematiky je to 5 234 040 vojakov a SS-ákov za vojnu, čo je asi desatina celkového počtu padlých. Ak spočítame, koľko z celkového počtu uhynulo každú minútu, tak novinám Die Welt to vychádza cca 18,39 človeka za minútu (a pri našich počtoch až 80 miliónoch padlých je to 26,75 ľudí zabitých za minútu. Pri celkových stratách ČSR je to cca 173 ľudí za deň.).

Koľko ľudí bojovalo vo Wehrmachte? Podľa oficiálnych dokumentov to bolo 18,2 miliónov ľudí, pričom nie všetci boli nemeckými občanmi.

Podľa hlavného experta, historika Rüdiger Overmansa, ktorý uverejnil podrobný výskum počtu nemeckých obetí vojny, z mužov, ktorí sa narodili v rokoch 1900 – 1930 padol každý tretí, presnejšie 28 %. Pričom najvyššiu úmrtnosť mali ročníky 1919 – 1920, z ktorých sa 8. mája 1945 nedožilo 39,9, resp. 41,1 % mužov. Zo 712 tisíc narodených Nemcov v roku 1920 padlo 293 tisíc.

Rovnako ťažké časy prežili ročníky 1923 – 1924, z ktorých padlo 36,6 a 38 %. Práve oni boli nasadení na útok proti ZSSR v rokoch 1941 – 1943 a mali aj najväčšie straty.

K týmto 5 a štvrť miliónom padlých vojakov treba prirátať aj okolo 1,2 milióna zahynutých civilistov. Celkovo teda v časoch Hitlera zahynulo takmer 6,5 milióna Nemcov, čo bolo 9,2 % obyvateľstva.

* * *

Údaje o obetiach ZSSR prináša Die Welt značne nepresné (od 17,5 do 40 miliónov. Ruské štatistiky hovoria o 27,8 milióna ľudí).

Čo a týka vojnových zajatcov, tam sa uvádza počet z Wikipedie, čo je 5,7 milióna zajatých červenoarmejcov, z ktorých vojnu neprežilo 3,3 milióna zajatcov. V roku 1982 dokončil výskum tejto otázky prokurátor Alfred Straume, ktorý dospel k údaju 5,24 zajatých a 2,54 zabitých zajatcov. Spresňuje však, že individuálne z nich bolo zaregistrovaných len 2,8 milióna. Sú však historici, ktorí hovoria až o počte 9,6 milióna zajatcov.

Počty vojnových obetí Číny sú ešte viac pohyblivé. Tu ide o obete od roku 1937, kedy sa začala dobyvačná vojna Japonska v Číne. No a tá začala masakrou v Nankine, kde malo byť zabitých až 300 tisíc ľudí.

Podľa Die Werlt, snímka ria.ru

Viete, že...?

...oslobodzovanie Československa 1. čs. armádnym zborom v ZSSR sa začalo Karpatsko-duklianskou operáciou 8. 9. 1944?

Od toho sa odvíjajú tri dôležité dátumy v našich novodobých dejinách: 20. september 1944, kedy sa na slovenské územie dostala noha prvého červenoarmejca, ktorý 21. septembra sa zúčastnil oslobodenia prvej slovenskej obce – Kalinova. Druhým dátumom je 6. október 1944, kedy na pôdu vlasti po prvýkrát vstúpili príslušníci 1. čs. armádneho zboru v ZSSR. Lenže viac by sme si mali pripomínať aj 3. máj 1945, pretože vtedy boli oslobodené posledné tri slovenské obce – Makov, Korňa a Klokočov.

■

...v koncentračnom tábore Mauthausen nacisti zarábali aj na smrti väzňov?

Otrocká práca tu naozaj bola využívaná aj na komerčné účely a zarábalo sa aj na smrti väzňov. Nedávno o tom hovoril spolupredseda centra „Holokaust“, profesor Iľja Altman.

Väzňami Mauthausenu bolo okolo 335 tisíc ľudí, z ktorých vyše 122 tisíc bolo popravených (z toho najviac občanov ZSSR – vyše 32 tisíc). Napr. aj známy genpor. ženijných vojsk Dmitrij Karbyšev (uprostred tábora naň v zime liali vodu, kým sa nepremenil na ľad).

Tábor bol vybudovaný v roku 1938 pri žulových kameňolomoch hneď po pripojení Rakúska k Nemecku. Stal sa centrom širokej siete táborov, známej ako Mauthausen-Gusen, pod ktorú spadalo 49 filiálok.

V kameňolomoch a neskôr aj na ďalších prevádzkach väzňov nútili ku galejníckej práci. Pracovný čas sa začínal o štvrtej, či piatej ráno a pokračoval do siedmej, či ôsmej večer. Ak bol väzeň príliš slabý, unavený alebo chorý, posielali ho na smrť.

Mauthausen sa považoval za najziskovejší v nacistickom táborovom systéme, povedal profesor. Zisk tu vraj prinášala aj smrť väzňa. „Príbuzní totiž dostávali cynické listy: Váš syn (manžel, otec) bol chorý, nachádzal sa v nemocnici, bola mu poskytnutá všemožná pomoc, lenže, žiaľ, nepomohlo to a on zomrel. Vyjadrujeme Vám úprimnú sústrasť. Za 0,72 marky môžete dostať záznam o jeho úmrtí,“ uviedol spolupredseda.

Prvými väzňami tábora boli obzvlášť nebezpeční zločinci, neskôr k nim pribudli politickí väzni a Židia z rôznych krajín, z ktorých tu zomrelo okolo 38 tisíc, uvádza Altman.

„V lete 1944 bol v tábore vytvorený osobitný „blok č. 20“, ktorý väzni okamžite nazvali „blokom smrti“. Na oddelenom území boli držaní výlučne zajatí vojaci a dôstojníci Červenej armády. Boli to tí, ktorí sa nedali zlomiť, tí, ktorí v minulých táboroch vytvárali ilegálne skupiny a pripravovali úteky,“ uviedol profesor a dodal, že väzni tohto bloku dostávali jedlo jedenkrát za tri dni, bývali v nevykurovaných barakoch a každodenne boli mučení namáhavým fyzickým cvičením. Blok. č. 20 slúžil aj na tréning nováčikov dozorcov z SS.

Väzni napriek tomu dokázali zorganizovať útek. A to v noci z 2. na 3. februára 1945. Toto povstanie sa stalo najväčším zo všetkých za celú 2. sv. vojnu.

V boji s táborovou ochranou zahynulo okolo 80 väzňov, 419 utiekli.

■

...autor francúzskeho víťazstva v 1. sv. svetovej vojne maršal Ferdinand Foch opísal výsledky Versaillskej zmluvy nádherným proroctvom?

„Nejde o mier, ale o prímerie na dvadsať rokov.“ Prakticky sa nepomýlil dokonca ani v čase.

Americký prezident Woodrow Wilson varoval: „Našou najväčšou chybou je dať Nemecku dôvod, aby sa jedného dňa pomstilo.“ A Winston Churchill napísal: „Ekonomické články dohody boli natoľko brutálne a hlúpe, že sa stali úplne nezmyselnými.“

■

...podľa Federácie židovských obcí Ruska v rokoch vojny slúžilo v Červenej armáde vyše 8 miliónov príslušníkov národnostných menšín?

Vyše pol milióna z nich boli Židia, z ktorých 142 tisíc padlo. Vyše 30-tisíc Židov bojovalo v partizánskych oddieloch a okolo 200 tisíc Židov bolo ocenených rôznymi bojovými vyznamenaniami. 160 sa stali Hrdinami ZSSR.

Podľa počtu vyznamenaní boli Židia v ZSSR štvrtí po Rusoch, Ukrajincoch a Bielorusoch, hoci početne boli medzi národmi a národnosťami až na 7. mieste.

A. Mikundová a – r –

• **Banská Bystrica – Stred:** Mgr. Oľga Škripková 86, Emília Sováková 80 a Ing. Ján Žiško 75 rokov.
• **Banská Bystrica, Tr. SNP, Jána Rýsa:** Ing. Beáta Puobišová 75 rokov.
• **Bernolákovo:** Anna Verešová 100 rokov.
• **Bracovce:** Mária Bocanová 90 rokov.
• **Bratislava 7:** Margita Galisová 93 rokov.
• **Bratislava – Nové Mesto 1:** Alojz Hrubý 88 rokov.
• **Cinobaňa:** Róbert Berky 50 rokov.
• **Čaňa:** Helena Rusnáková 84, Štefan Čigáš 82, Rozália Tomčová 82, Irena Vargová a Jozef Ovsák 70, Bartolomej Varga 50 a Viera Karajošová 50 rokov.
• **Donovaly:** Augustín Štubňa 93 rokov.
• **Galanta:** Margita Blichová 90 rokov.
• **Hnúšťa:** Edita Gerhartová 83 rokov.
• **Humenné:** Ing. Ľudovít Dioszegi a Ing. Ľubomír Štiblárik 65 rokov.
• **Kokava nad Rimavicou:** Júlia Lajzová 93 rokov.
• **Košice – Juh:** Margita Zajacová 90, Ing. Ján Kaňuk 96, Ružena Farkašová 75, Beata Marcinčáková 50, Ing. Beáta Ercegová a Iveta Slobodníková 50 rokov.
• **Košice – KVP:** Mgr. František Petro 87 rokov.
• **Košice – Sever:** Dušan Harich 97, Kvetoslava Plíhalová, Žofia Zbihlejová a Irena Borščová 91, Oľga Hencelová a Ladislav Odry 70, JUDr. Stanislav Furda a Viera Lepová 65 a Magdaléna Barnová 60 rokov.
• **Košice – Staré mesto:** Doc. Kristína Hanáčková, CSc. 75, Helena Liptáková 90 a Katarína Hirchová 86 rokov.
• **Košice – Stred:** Ján Spondiak 86 a Mária Strojná 84 rokov.
• **Krajná Bystrá:** Alena Kačurjaková 60 rokov.
• **Ladomirová:** Anna Mňahončáková 70 rokov.
• **Lipany:** Irena Gernátová 75 rokov.
• **Lipovec:** Rudolf Lamoš 75 rokov.
• **Lučatín:** Ján Uhrík 70 rokov.
• **Lučenec II.:** Izabela Sabová 92 rokov.
• **Ľubietová:** Alžbeta Villantová 75 a Zora Garajová 70 rokov.
• **Martin – Stred:** Zdenka Turčanová 70 a Júlia Černayová 80 rokov.
• **Medzev:** Viktor Lacher 82 rokov.
• **Medzibrod:** Valéria Dunajská 87 a Ing. Marián Veselský 75 rokov.
• **Medzilaborce:** Ivan Moroz 85, Nila Vargová 65, Michal Kucer 60 a Klaudia Čičváková 25 rokov.
• **Michalovce:** Mária Pirčová 86, Magdaléna Varkondová 80, MUDr. Benjamín Bančej a Dušan Lellák 70, Marta Ivanová 65 a Ján Mičuda 55 rokov.
• **Nitra – Horné mesto:** Margita Dedíková 93, Felícia Malíková 91 a Oľga Csákayová 82 rokov.
• **Nové Mesto nad Váhom, gen. Institorisa:** Ladislav Tomášek 90 a Anna Balkovicová 85 rokov.
• **Petrovce nad Laborcom:** Martin Gajdoš 35 rokov.
• **Pohorelá:** Františka Kuklicová 95, Mária Vojtková 75, Dušan Terek 70, Ing. Jana Tkačíková 45 a Marek Buvala 30 rokov.
• **Poltár:** Zuzana Nagyová 81 rokov.
• **Prešov, klub pri ZV SR:** Pavol Timko 86 a Jana Nakatová 55 rokov.
• **Rimavská Sobota 2:** Marta Hlavinová 90 rokov.
• **Rimavské Brezovo:** Ondrej Kališka 88 rokov.
• **Spišská Belá:** Ján Krupiak 70, Eva Janusová 65 a Mária Gancarčíková 65 rokov.
• **Stará Halič:** Peter Fízeľ 40 rokov.
• **Stará Ľubovňa:** Irena Budajová 60 rokov.
• **Stará Turá:** Alžbeta Miškovičová 80 rokov.
• **Strážske:** Marta Šalachová 70 rokov.
• **Sučany:** Ctibor Pročka 70 rokov.
• **Svidník:** Andrej Revák 82, Michal Harviš 81, Ján Gajdoš 70 a Ján Lacík 65 rokov.
• **Tomášovce:** Emília Jozefová 82 rokov.
• **Trenčín 1:** Mária Macková 96, plk. Pavol Liška 93, Ing. Ján Šatara 86, Marta Štubňová 82, Jaroslav Balocký 70 a Miroslav Ďuriš 45 rokov.
• **Trhovište:** Anna Kirnágová 65 a Ľudovít Kapura 30 rokov.
• **Turany:** Ľudmila Jakubská 83 a Emília Korčeková 80 rokov.
• **Tušice:** Margita Sabová 86 rokov.
• **Uderiná:** Elena Presperínová 65 rokov.
• **Veľké Revištia:** Anna Hudáková 98 rokov.
• **Veľký Lipník:** Anna Špesová 65 rokov.
• **Vráble:** Dana Šáriová 60 rokov.
• **Vyšná Olšava:** Juraj Kasarda 60 rokov.
• **Zalužice:** Michal Danočko 55 a Miroslav Ľoch 45 rokov.
• **Zemplínska Široká:** Katarína Mišová 40 rokov.
• **Závadka nad Hronom:** Ján Michalko 85 rokov.
• **Zvolen – Centrum 1:** Pavel Stančík 95, Irena Hulinová 91 a Ružena Valentová 93 rokov.
• **Zvolenská Slatina:** Anna Longajová 82, Mária Kalinová 80, Ilona Konôpková 70 a Pavel Brachna 70 a Ivan Brachna 65 rokov.
• **Želiezovce:** Jozef Minár 82 a Anastázia Hindická 75 rokov.
• **Žilina:** Mária Drábiková 93 rokov.
• **Žiar nad Hronom:** Anna Kriváňová 82 rokov.

Jubilantom srdečne blahoželáme.

Oznámenie o úmrtí

Oblastný výbor SZPB v Žiline oznamuje svojím členom, spolupracovníkom, priateľom a známym, že 21. mája 2020 nás vo veku nedožitých 87 rokov opustil pplk. v. v. Mgr. Jaromír Jančařík, člen ZO SZPB č. 2 Žilina.

Pohreb s vojenskými poctami sa konal v stredu 27. mája 2020 na Starom mestskom cintoríne v Žiline

Jaromír Jančařík bol vojakom z povolania a v armáde pôsobil od roku 1952. Členom SZPB sa stal v roku 2000. Aktívne sa podieľal na rozvoji spolupráce Oblastného výboru SZPB s Klubom vojakov Žilinskej osádky.

Kto ste ho poznali, venujte mu tichu spomienku

Juraj Drotár, predseda Oblastného výboru SZPB

Navždy sme sa rozlúčili

■ **Bernolákovo:** s 87-ročným Karolom Kockom.
■ **Košice I. – Staré mesto:** s 94-ročným Jozefom Halajom.
■ **Rožňava:** s 87-ročnou Máriou Halkovou.
■ **Spišská Belá:** s 83-ročným Jozefom Kolárom.
■ **Turany:** s 91-ročnou Elenou Morgošovou.
■ **Zlatníky:** so 79-ročným Elemírom Blinom.

Česť ich nehynúcej pamiatke!

Vojnový hrdina sa dožíva 95 rokov

Ján Štefánik sa narodil na samote v prostredí Ondavskej vrchoviny, kam sa jeho rodina presťahovala v roku 1900 z Klenovca. Dôvodom bol hlad a bieda z nedostatku pôdy na obhospodarovanie na Gemeri.

Vojnové udalosti zažil už ako 17-ročný. Spomína si na stretnutia s rôznymi utečencami z vojnových táborov a so zbehmi. Nevedel komu z nich môže a nemôže dôverovať. Väčšina z nich však boli tí, ktorí postupne začali vytvárať partizánske skupiny. Lenže, dostávali sa k nim aj nasadení provokatéri z radov gardistov. Veľmi dobre si pamätá na jedno udanie priamo na ich rodinu, že prechovávajú šiestich partizánov. Práve on včas zbadal prichádzajúcich nemeckých vojakov a zorganizoval únik partizánov cez zarastenú roklinu. Ináč by ich Nemci všetkých vystrieľali a usadlosť im vypálili.

Nezabudol ani na vysadenú radistku, ktorá horami v cudzom prostredí prešla dlhé kilometre až k nim. Taktiež si spomína na stretnutia s nadporučíkom Ľ. Kukorellim, náčelníkom štábu partizánskej skupiny Čapajev, ktorý ich dvakrát navštívil a o ktorého sa postarali. Okrem iného mu poskytli aj kúpeľ v plechovej vani a čisté oblečenie. Mlieko, syr, maslo, masť, mäso a chlieb, to všetko ich rodina poskytla tým, ktorí sa u nich zastavili.

Dôležitú úlohu zohrávali v partizánskom hnutí spojky medzi jednotlivým skupinami. V tomto sa uplatnil aj Ján Štefánik, ktorý s rodinou zabezpečoval potravinami a liekmi partizánsku skupinu Čapajev. Len dvaja vybraní ľudia smeli prichádzať so zoznamom, peniazmi a potvrdeniami na nákup životných potrieb v Giraltovciach. Jedným z nich bol práve Ján Štefánik. Konkrétne on zabezpečoval zásobovanie liekmi, veľmi často ich prenášal len po častiach. Navyše, aby nebol nápadný, prinášal ich nie priamo, ale okľukou. Múku a iné potraviny prevážali taktiež len po častiach.

Po príchode frontu bol ako 19-ročný povolaný do 1. čs. armádneho zboru v ZSSR k zásobovacej jednotke. Po bojoch pri Liptovskom Mikuláši sa v máji dostal až do Olomouca.

V júni 1945 sa vrátil domov a hneď dostal rozkaz nastúpiť na vojenčinu do Ružomberka na doslúženie služby. Po základnom vojenskom výcviku bol zaradený k radistom. S úsmevom spomína na to, ako sa musel vyrovnať s tlačidlami a morzeovkou, pretože jeho ruky boli zvyknuté na tvrdú manuálnu prácu, ale i s tým sa svojou vytrvalosťou vyrovnal.

Po viacerých presunoch sa ocitol až v Slanom za Prahou. Po nadviazaní jednej známosti tam plánoval zostať. Pracoval tiež 6 mesiacov v bani v banských šachtách.

Domov, späť do Roztokov, ho vrátila rodinná tragédia, keď mu 7. mája 1949 tragicky zomrel otec. V roku 1961 sa z Roztokov presťahoval do Giraltoviec.

Do zamestnania, do podniku na výstavbu a opravu ciest, nastúpil v roku 1952. Celých osem rokov chodieval denne peši 10 km do práce v Giraltovciach. Za tento čas si s pomocou rodiny a spolupracovníkov postavil v Giraltovciach dom.

V tých časoch sa venoval aj práci s mládežou a účastníkmi bojov v 2. sv. vojne. Celých 25 rokov bol predsedom ZO SZPB v Giraltovciach. Organizoval oslavy výročí SNP, oslobodenia i Karpatsko-duklianskej operácie. A pri tom aj organizácii pionierskych a zväzáckych sľubov na Dukle.

Jeho veľkým koníčkom sa stal chov včiel a auto Wartburg, ktoré mu slúžilo ešte donedávna, takmer 40 rokov.

Čo odkazuje Ján Štefánik svojim spoluobčanom? „Buďte hrdí na svoju vlasť, nedajte sa zmiesť súčasnou propagandou nepravdivých informácií o vojnových udalostiach, ale ani klamstvami o budovaní povojnovej republiky. Buďte ostražití, verte odkazu svojich rodičov, verte svojim úsudkom, aby ste nanovo nemuseli prežívať vojnové krutosti. Všetko robte pre to, aby naša krajina bola krajinou pohostinnou pre všetkých mierumilovných ľudí. Nedovoľte rozvracať slovanskú vzájomnosť. Slovanské národy ani raz nerozpútali vojnové peklo, ale tiež neboli nikdy porazené.“

Ľubomír Filo, tajomník ZO SZPB Giraltovce

Silné ozveny vojny – Dušan D. Kerný

Výročie skončenia druhej svetovej vojny je tento rok úplne iné, ako sa zamýšľalo. Ani sedemdesiatpäť rokov nestačilo na to, aby sme si vytvorili nejaké spoločné slovenské národné povedomie, nemáme ani zhodný slovník. Stále sme postavení pred nové pohľady na naše, ako aj európske dejiny.

Osobne som sa prichytil, že si pomáham akoby spoza bučka. Pomáha mi niekdajšia novinárska skúsenosť. Zrejme nie som jediný, kto sa usiluje poskladať si obraz o minulých udalostiach, o ktorých sme počúvali úplne protichodné tvrdenia alebo nezapadali do čierno-bielej schémy. Jeden z takých šokov som zažíval pri návštevách a rozhovoroch v Berlíne s autorom priam oslavnej knihy o SNP Wolfgangom Venohrom, dlhé roky jediným takým autorom, svedkom a historikom v celej západnej Európe. Prvé vydanie jeho knihy vyšlo v roku 1969, tretie v roku 1992. Názvy sú veľavravné: Medzi kolaboráciou a odporom, boj Slovákov proti Hitlerovi. Potom Povstanie v Tatrách až napokon tretie vydanie na konci roka 1992, teda na prahu vzniku Slovenskej republiky, nesie názov Povstanie Slovákov – boj za slobodu 1944.

Knižné dielo plné uznania pre Slovensko a Slovákov, ako aj plné originálnych pohľadov, doteraz u nás nevyšlo. A to ani v čase, keď prvá veta knihy znela: „Jedna z hlavných postáv tejto knihy sa volá Dr. Gustáv Husák.“ Kniha nevyšla ani po roku 1989 či po roku 1993. Autor svojím uznaním pre SNP urobil nevídaný počin – v čase samotného povstania bol totiž príslušníkom jednotky, ktorá vojensky najtvrdšie prispela k jeho porážke. Tento autor ako deväťnásťročný vstúpil do jednotky SS Leibstandarte Adolf Hitler a ako dospelý desaťročia po vojne vzdal hold hlavnej sile SNP – slovenskej armáde.

Tu si človek nevystačí s čierno-bielymi farbami, to je hlavné poučenie z tohto príbehu. I keď mám jedno súkromné plus – veď práve ja som po roku 1993 meral neraz cestu do Berlína a nikto iný, oveľa schopnejší sa toho neujal. A to v Berlíne boli už terajšie mediálne hviezdy, ako to, že vtedy najvyšší diplomatický predstaviteľ si nenašiel čas na takéhoto autora a postavu nemeckej mediálnej scény? Ako to, že vtedajšia „naša“ televízia priam odmietla projekt nahrávania svedectva tohto autora, a keď už som im povedzme nevyhovoval ja, prečo tento nápad šikovne neposunuli niekomu inému, vyhovujúcejšiemu či schopnejšiemu?

Slovenskyrozhlad.sk č. 11/2020 (výňatok)

Počítačová hra Hitler na Červenom námestí

Ukrajinské štúdio Starni Games vytvorilo hru s názvom Strategic Mind: Blitzkrieg, v ktorej sa hráči musia postaviť na čelo armády Adolfa Hitlera a uskutočniť strategicky správny blitzkrieg, aby sa mohli zúčastniť prehliadky na Červenom námestí v Moskve.

V uverejnenej informácii o hre je ukázaná alternatívna verzia udalostí 2. sv. vojny.

Tvorcovia hry založili do kampane 20 operácií: 16 historických bitiek a 4 bitky z alternatívnych dejín. Hráči musia riadiť pozemné, vzdušné i námorné sily. Pričom niektoré bitky sa nemusia skončiť tak, ako to bolo v reálnych dejinách. Čiže ozbrojeným silám nacistického Nemecka sa podarí „dostať na kolená celú Európu“, píše ruský web Igromania.

Tvorcovia o svojom výtvore hovoria, že „hru spracoval tím skutočných znalcov dejín druhej svetovej vojny, s veľkou pozornosťou k historickej dôveryhodnosti a množstvom drobných detailov“.

V sujete hry figurujú mnohé historické osobnosti, ako napr. Franz Halder, Heinz Guderian, Erich von Manstein, Ervin Rommel, Karl Dönitz, Wilhelm Canaris, Herman Göring a ďalší.

Podľa vz.ru, 25. 5. 2020

Dlhoročný funkcionár SZPB jubiluje

V týchto dňoch sa v Bardejove dožíva krásneho životného jubilea 80 rokov dlhoročný funkcionár SZPB RSDr. Milan Gibeľ. S jeho menom je spojená dlhoročná zodpovedná funkcionárska činnosť v presadzovaní myšlienok a historických odkazov z obdobia 2. sv. vojny pre súčasnosť a hlavne pre mladú generáciu.

S myšlienkou boja proti fašizmu vyrastal vo vlastnej rodine. Jeho otec ako priamy účastník boja proti fašizmu aktívne pôsobil v partizánskej skupine Karasev a Stepanov. On, už ako 5-ročný, mal možnosť vnímať časy oslobodzovania našej vlasti i hrôzy, ktoré spôsobil fašizmus.

M. Gibeľ vstúpil do SZPB v roku 1989. Aktívne pracoval najprv ako predseda ZO SZPB. V rokoch 2002–2019, s obmenami, ako predseda a tajomník OblV SZPB v Bardejove. Pôsobil aj vo vyšších zväzových orgánoch, v rokoch 2002–2008 bol členom ÚR SZPB. V súčasnosti je aktívnym členom predsedníctva OblV SZPB v Bardejove.

Svoju dlhoročnú skúsenosť z pôsobenia v SZPB, získané historické poznatky z čias boja proti fašizmu a budovania povojnovej spoločnosti, vždy aktívne uplatňoval pri stretnutiach s mladou generáciou, osobitne pri besedách na základných a stredných školách. Na prácu s mládežou tým aktivizoval aj ostatných funkcionárov a členov SZPB.

M. Gibeľ má značný podiel na dokumentácii historických udalostí z čias 2. sv. vojny a oslobodzovania našej vlasti. Všetky tieto poznatky uplatnil vo svojej knihe „Protifašistický odboj v okrese Bardejov roky 1939–1945“, vydanej z príležitosti 70. výročia ukončenia 2. sv. vojny.

Aktívna činnosť nášho jubilanta bola viackrát ocenená vyššími orgánmi SZPB. Mnohými čestnými uznaniami, medailami k výročiam SNP a oslobodenia našej vlasti. Je nositeľom všetkých troch stupňov Medaily M. R. Štefánika.

Náš jubilant a dlhoročný funkcionár SZPB RSDr. Milan Gibeľ je neustále aktívny vo zväzovej činnosti, svoje skúsenosti odovzdáva ako člen predsedníctva oblastného výboru nielen funkcionárom, ale aj základným organizáciám. Predsedníctvo OblV SZPB v Bardejove si ho za to vysoko váži.

Do ďalších rokov mu želáme pevné zdravie, životný optimizmus a rodinnú pohodu.

Predsedníctvo OblV SZPB v Bardejove

Čo píšu iní

(Dokončenie zo str. 5)

Veľká vlastenecká

Politológ Oskar Krejčí sa zamýšľa nad úlohou Sovietskeho zväzu v 2. sv. vojne. Pripomína nielen obete a um víťazov, ale aj piesne, ktoré ich dodnes oslavujú.

Vďaka primitívnej politizácii minulosti sa dôstojné spomienky na hrdinov najväčšej vojny v ľudských dejinách do značnej miery zmenili na súboj emócií.

V Česko-Slovensku sa to začalo v apríli 1991. Jeden výtvarník vtedy – a po ňom niekoľko poslancov – natrel pamätník oslobodenia Prahy na ružovo. Tento nekultúrny čin novorežimové masmédiá okázalo oslávili.

Od tej chvíle sa čas od času zdvihne kalná vlna, keď noví obrazotvorci žobrú o mediálnu pozornosť. V ostatných mesiacoch sa rozšírili rady tých, ktorí dávajú najavo odvahu kopaním do mŕtvych víťazov. Ich zásluhou sa diskusia o 2. sv. vojne zužuje na úlohu Sovietskeho zväzu pri oslobodzovaní Európy a Česka od nemeckých nacistov. Nie je to úplný obraz tejto vojny. Na druhej strane sa ale jedná o sústredení pozornosti na toho, kto má na slávnom víťazstve pred 75 rokmi najväčšie zásluhy. ***Casopisargument.cz, 4. 5. 2020 (výňatok)***

Celý text: http://casopisargument.cz/2020/05/04/velka-vlastenecka/

V časoch ZSSR sa úloha Číny vo vojne „bagatelizovala“

Predseda Expertnej rady rusko-čínskeho výboru priateľstva, mieru a rozvoja Jurij Tavrovskij, odpovedajúc na otázku Sputnika, vyzdvihol dôležitosť osláv Ruska a Číny Dňa víťazstva nad Japonskom v rovnaký deň 3. septembra.

Štátna Duma prijala 14. apríla 2020 zákon o zmene dátumu ukončenia 2. sv. vojny. Odteraz sa bude sláviť 3. septembra, doteraz to bolo 2. septembra.

„Je veľmi dôležité, že tento sviatok budeme sláviť spolu so svojím strategickým partnerom. Nie je však celkom spravodlivé, že v návrhu zákona nie je spomenuté, že je to deň víťazstva nad Japonskom. Preto dúfam, že názov sviatku bude skorigovaný a správnejšia bude formulácia: Deň víťazstva nad Japonskom – deň ukončenia druhej svetovej vojny,“ povedal.

Podľa experta bola úloha Číny vo vojne v istom období ZSSR vôbec bagatelizovaná. ***Podľa ria.ru, 20. 4. 2020***

Jörg Morré: Nemci chceli kapitulovať len pred Západom

Pred 75 rokmi 16. apríla 1945 sa na Seelovských výšinách začala Berlínska útočná operácia, posledná mohutná bitka 2. sv. vojny v Európe. Podľa oficiálnych údajov v jej priebehu padlo vyše 360 tisíc vojakov Červenej armády.

O mnohom z tejto operácie, napr. aj o tom, prečo vojvodca Georgij Žukov nedal počas podpisu kapitulácie dohovoriť poľnému maršalovi Wehrmachtu Wilhelmovi Keitelovi, hovorí riaditeľ unikátneho nemecko-ruského múzea Berlin-Karlshorst Jörg Morré.

Dá sa hovoriť, že väčšia časť nemeckých síl sa nachádzala na smeroch, ktorými postupovala Červená armáda? Aký tu bol odpor Wehrmachtu?

– Odpor voči Červenej armáde bol osobitne úporný, do posledného vojaka. Toto si všimli aj červenoarmejci. Keď dobývali neveľké mesto, medzi civilmi bolo veľa samovrážd, čo Rusov prekvapovalo. Lenže civilisti boli presvedčení, že po vojne sa dá očakávať len apokaliptická smrť nemeckej ríše, že „čias po tom“ nebude.

Nemecký odpor stál Červenú armádu veľké straty do úplneho konca. Stalin hovoril o tom so spojencami. Varoval ich od čiastočnej kapitulácie, pretože v takom prípade by boli všetci vojaci Wehrmachtu poslaní na východ proti Červenej armáde. Pre Červenú armádu a pre ZSSR bola mimoriadne dôležitá bezpodmienečná kapitulácia na všetkých frontoch.

Nemecko-ruské múzeum v Karlshorste sa nachádza v budove, v ktorej bol 8. mája 1945 podľa SEČ podpísaný akt o bezpodmienečnej kapitulácii.

– Stretnutie o rokovaní tohto bodu sa začalo 8. 5. 1945 okolo 14.00 hod. podľa SEČ. Hlavným ceremoniárom priebehu kapitulácie bol maršal G. Žukov. Keď bol prečítaný identický text kapitulácie v angličtine a ruštine Žukov sa opýtal maršala Wilhelma Keitela, či nemecká delegácia pochopila uvedené podmienky. Na to sa Keitel ozval a pokúsil sa dodať, že nemali na to dostatok času. V tom momente ho Žukov prerušil.

Nemecká delegácia v zložení poľný maršal W. Keitel, generál-admirál Hans-Georg von Friedeburg a Hans-Jürgen Stumpff podpísala bezpodmienečnú kapituláciu. Na tento úkon ich splnomocnil nový líder nacistického Nemecka admirál Karl Dönitz.

Podpis kapitulácie si vyžiadal asi štvrťhodinu, po ktorej Žukov vyzval nemeckú delegáciu, aby opustila sálu. Keď sa dvere za ňou zatvorili, v sále sa spustil všeobecný jasot. O hodinu sa začalo oficiálne prijatie, ktoré sa konalo do samého rána. ***Podľa ria.ru, 16. 4. 2020***

Znamenia, ktoré ľúbia kritiku

Podľa spisovateľky a expertky na astrológiu Christiny Schönwaldovej medzi znamenia, ktoré milujú chvíle keď ich kritizujú, lebo sa tým ešte viac naštartujú na správny výkon, patria Ryby, Blíženci, Raky, Váhy a Kozorožci.

Čítaníčko

Ak sú Ryby odsudzované, vnímajú to ako fakt, že to tak má byť a že ich druhá polovička má právo na kritiku. Preto ju prijímajú pokojne.

Blíženci poznajú svoje silné stránky a vždy sa snažia byť ešte lepšími. Nie vždy sa im však darí byť logicky postupnými a prijímať rozhodnutia. Preto partnerovu kritiku priam potrebujú. Dôležité však je, aby si daný partner ctil záujmy Blížencov a vedel čo robiť, pretože ak je nespokojností veľa, môže sa to stať dôvodom na rozluku.

Tí, ktorí sa narodili v znamení Raka, sú trpezliví. Dokonca aj vtedy, ak má partner časom viac výhrad, vzťahu s ním sa nevzdajú. Namiesto toho sa pokúsia pochopiť, prečo sa to deje? Možno sa im blízky človek urazil kvôli niečomu neprečítanému alebo sa mu len zacnelo.

Váhy často kritizujú samé seba. Dodatočné výhrady potvrdzujú ich negatívny názor. Keď však toto znamenie nemá náladu, bude negatívne názory partnera jednoducho ignorovať a tváriť sa, že práve robí čosi dôležitejšie.

Kozorožci, ktorí sa vždy usilujú byť najlepší zo všetkých, niekedy o sebe zapochybujú. Na kritiku v práci si už zvykli, preto ju často hľadajú aj vo vzťahoch.

Podľa Your Tango

HISTORICKÝ KALENDÁR

6. jún 1944 – Po preškolení v Kubinke pri Moskve (skončilo 30. 5.) zaslali čs. letci čs. vojenskej misii písomnú žiadosť, aby boli poslaní na front.

6. jún 2009 – V Ľublani sa konal prvý európsky kongres vyhnancov, uprchlíkov a obetí fašizmu a nacizmu z rokov 1920 – 1945.

8. jún 1941 – Začiatok britskej operácie Exporter (Sýria a Libanon) proti vychistom v Levante. Zúčastnil sa jej aj 11. čs. peší prápor.

9. jún 1944 – V priestore Veľkých Uheriec vysadili parašutistov vyslaných z Londýna. Tí sa spojili so skupinou Vavra Šrobára a neskôr aj s Vojenským ústredím SNP.

11. jún 1949 – V Terezíne bolo otvorené Múzeum útlaku českého a slovenského národa v rokoch 1939 – 1945.

12. jún 1938 – V ČSR sa uskutočnili voľby do zastupiteľstiev obcí. Priniesli významný nárast hlasov pre Sudetonemeckú stranu, ktorá získala 85 – 93 % hlasov nemeckých voličov. Niekde sa posilnila aj KSČ. V Prahe vyhrali národní socialisti, druhí boli komunisti. V celoštátnej politike boli voľby Sudetonemeckou stranou prezentované ako dôkaz, že má podporu drvivej väčšiny Nemcov v ČSR.

12. jún 1942 – Je vyhlásená amnestia pre tých, ktorí prispejú k dolapeniu „atentátnikov na Heydricha“ a aj pre ich rodiny.

12. jún 1943 – Po porážke nemeckých vojsk v Afrike končí bojové nasadenie 11. pešieho práporu – Východného.

13. jún 1940 – 1. československá divízia a ďalšie jednotky vo Francúzsku sa stretli v prvom boji s Nemcami na riekach Marna, Grand Morin, Seina, Loira a Cher (13.–17. 6). Padlo 400 jej príslušníkov, 132 vojakov získalo Čs. vojnový kríž 1939, 32 vojakov Francúzsky vojnový kríž 1940 a 109 medaile Za chrabrosť.

13. jún 1943 – Vypukli štrajky pracujúcich v textilných továrňach v Žiline a v Ružomberku.

13. jún 1947 – Minister vnútra dostal úlohu posilniť pohraničné útvary. A tak nariadil, aby 1 000 príslušníkov pohraničných útvarov ZNB bolo odoslaných na Slovensko a aby sa urýchlené prikročilo k sformovaniu pohraničného pluku ZNB na Slovensku.

15. jún 1942 – Od tohto dňa mohla čs. jednotka v Sovietskom zväze používať názov 1. čs. samostatný poľný prápor v ZSSR.

15. jún 1943 – V tento deň sa stal veliteľom trnavskrej posádky kpt. Andrej Benka-Rybár, čo sa dá považovať aj za začiatok jej príprav na SNP. Lebo keď na jar 1944 preložil pplk. Golian do Trnavy pobočníka npor. Karola Fraňu, aby v posádke pripravil povstanie (a po vypuknutí mu velil), kpt. Benka-Rybár už vojenský odboj organizoval.

15. jún 1944 – Pplk. gšt. Ján Golian poslal do Londýna stanovisko Vojenského ústredia k základným otázkam vojenskej koncepcie príprav povstania. Išlo o zásadné stanovisko k využitiu slovenskej armády na východnom Slovensku .

16. jún 1942 – Karel Čurda sa hlási pražskému gestapu a o dva dni neskôr stovky vojakov náhradného práporu Deutschland a strážneho práporu Prag obkľúčili kostol Cyrila a Metoda, v ktorom boli ukrytí parašutisti, ktorí spáchali atentát na Heydricha.

16. jún 1944 – Spojenecké bombardovanie Bratislavy zničilo 80 percent rafinérie Apollo. Zahynulo 176 obyvateľov. Na útoku sa zúčastnilo 33 stíhačiek a 158 bombardérov, ktoré zhodili na závod, prístav a okolie 369 ton bômb.

17. jún 1939 – Žandárska stanica v Martine odhalila ilegálnu tlačiareň v Turanoch, v ktorej revolučná mládež vyhotovovala ilegálne tlačivá.

17. jún 1939 – V tento deň prišiel do Krakova nielen pplk. Ludvík Svoboda, ale aj neskorší zradca Karel Čurda. V Malých Bronowiciach sa Čurda stretol s Janom Kubišom a Jozefom Gabčíkom, ktorí o tri roky neskôr zlikvidovali Heydricha. Oni boli členovia skupiny „Antropoid“ a Čurda skupiny „Out Distance“ s veliteľom npor. Adolfom Opálkom.

17. jún 1940 – Vojaci 1. čs. pešieho pluku, ktorý sa sformoval vo Francúzsku, odrážali nemecké útoky v zostave 9. francúzskej divízie pri meste Gien.

17. jún 1944 – ÚV KS(b)U vydal uznesenie O pomoci Komunistickej strane Československa pri organizovaní partizánskeho hnutia na území Československa, čo podľa V. A. Kvitinského v knihe Partizánske Tatry znamenalo urýchlene pripraviť, vyzbrojiť a vybaviť partizánske skupiny.

18. jún 1942 – Zradou jediného Čecha Karla Čurdu je odhalený úkryt parašutistov v kostole sv. Cyrila a Metoda v Resslovej ulici v Prahe, ktorí spáchali atentát na Heydricha. Všetkých sedem zahynulo.

19. jún 1945 – V ČSR je vydaný dekrét o potrestaní fašistických zločincov a kolaborantov.

ZRNKÁ HUMORU

Neuveriteľné

Nikdy by som si nepomyslel, že raz, keď prídem do banky v rukaviciach, s rúškom na tvári a ochranka mi povie dobrý deň.

* * *

Smejeme sa s internetom

Generálna prokuratúra Ukrajiny začala stíhať Sergeja Lavrova, ktorý nazval Alexandra Turčinova „klinickým idiotom“, podľa článku 328 trestného zákona Ukrajiny „Prezradenie štátneho tajomstva“.

* * *

Nová učiteľka...

...sa chcela zapáčiť svojim žiakom a tak im hovorí:

– Žiaci, ja mám jednu super schopnosť. Ak nazvete nejakú časť môjho tela, ktorá sa vám pozdáva, uhádnem, čím sa stanete.

– Ja som si všimol vaše modré oči, hovorí prvý žiak.

– Janko, z teba bude očný lekár.

– Mne sa zase zapáčil váš kostým.

– Marienka, ty sa staneš módnou návrhárkou.

– Mne sa veľmi páči váš úsmev, hovorí Ferko.

– Nuž, ty sa staneš zubárom.

– Pani učiteľka, už som to pochopil, ja sa stanem dojičom, hovorí Móricko.

* * *

Veliteľská logika

Veliteľ sa pýta podriadeného.

– Počuj, vyhovuje ti teplé pivo a spotené ženy?

– Ani náhodou!

– Tak sme sa dohodli, na dovolenku ideš v januári.

– Pomôžete mi, prosím, prejsť cez ulicu, opýta sa mladého muža starenka.

– Samozrejme. Chcete k tej drogérii?

– Nie. Na parkovisko, tam mám motorku.

* * *

V parku

– Nechcete si sadnúť? Spýta sa mládenec starého pána.

– Len seď, ja na ďalšej stanici vystupujem.

– Len si sadnite, nie ste už vo vlaku, ale v parku!

* * *

Alzheimer

Babička sa pýta doktora:

– Pán doktor, ako sa volá ten Nemec, čo mi stále schováva moje veci?

– Alzheimer, babička, Alzheimer!

SLOVENSKÉ PRÍSLOVIE	opísanie	1. časť tajničky	pomôcky: ISS, ARM, KANAK, ŽIROV	osobné zámeno	starý otec	zákop	šúpem	prístroj	ľud, po česky	české mesto		2. časť tajničky	vojenské napadnutie
uprene pozeraj			nepodľahla								citoslovce zvuku kravy		
EČV Partizánskeho			4. časť tajničky / zamat, po česky								MPZ Egypta / odmäk, po česky		
grécky ostrov				dopadnutie / obec v Čechách						osobné zámeno / silák			
urob ťažším					čisti praním / novinka				bokom / dôveruj				
	amín, po česky / kňazské rúcho					kýval / pôvodný obyvateľ Polynézie						egoista	kraj na Slovensku
odrenina							trojrozmerný útvar / ročné obdobie						
otáčal sa								rieka, po anglicky / rameno, po nemecky					
chem. zn. nióbu			nealkoholický nápoj / chem. zn. erbia						stará žena / značka hektára				
plošné miery				3. časť tajničky							značka elektrónvoltu		
decht				máličko							EČV Čadce		

Správne vylúštenie tajničky z č.10 znie: *Deti bez rodičov, ako voz bez oja.*
Knihu posielame *Viere Lackovičovej z Popradu.*

Vylúštenie tajničky posielajte na adresu: Redakcia Bojovník, Štúrova 8, 815 72 Bratislava, alebo na e-mail: bojovnik@szpb.sk.

BOJOVNÍK
Dvojtýždenník antifašistov

Vydáva Slovenský zväz protifašistických bojovníkov • **Šéfredaktor** Dr. Vladimír Mikunda, **editor** Dr. Vladimír Dobrovič, **redaktorka** Mgr. Adriana Mikundová • **redakčná pracovníčka** Mgr. Darina Molnárová, **tel.** 02/38104948 • **Internet:** www.szpb.sk, **e-mail redakcia:** sefredaktor@szpb.sk, bojovnik@szpb.sk • **Redakčná rada: predseda** JUDr. Jozef Pupala, **tajomník** Dr. Vladimír Dobrovič, **členovia** – Doc. PhDr. Jozef Bystrický, CSc., RSDr. Jozef Petráš, Mgr. Ľubomír Jančo, Dr. Kamil Krištofík, Doc. PhDr. Viliam Longauer, CSc., PhDr. Štefan Horváth, PaedDr. Jozef Rodák. • **Sídlo vydavateľa a adresa redakcie**: Štúrova 8, 815 72 Bratislava • **IČO** 00177431 • Neobjednané rukopisy a fotografie sa nevracajú • Vychádza dvojtýždenne, cena jedného čísla 0,70 € (0,44 € pre predplatiteľov) • **Objednávky na predplatné** prijíma každá pošta a doručovateľ Slovenskej pošty • Objednávky (aj do zahraničia) vybavuje Slovenská pošta, a.s., Stredisko predplatného tlače, Uzbecká 4, 820 14 Bratislava 214, e-mail: predplatne@slposta.sk • **Predaj v novinových stánkoch** zabezpečuje MEDIAPRINT-KAPA, Pressegrosso, a.s., Vajnorská 137, 831 04 Bratislava • **Tlač:** DOLIS GOEN, s.r.o., Sklenárska 6, 811 02 Bratislava • **Grafická úprava:** Peter Procházka – G-T-P. **Ročník XLIV (LXV)** • Podávanie novinových zásielok povolené riaditeľom pôšt pod č. 2606/93 zo dňa 27. 7. 1993 a RPR poštou Ba 12 z 15. 12. 1993 pod č. 191/93 • Index č. 49 036, **ISSN** 0323-2018 • ISSN 2585-9625 (online) a ISSN 0552-3885 (tlačové vydanie) • **Evidenčné číslo:** EV 204/08. Titul neprešiel jazykovou korektúrou.